

2019

Vi finns där våra kunder finns

Länsförsäkringar Värmland är ett kundägt bolag. Vi som jobbar i bolaget kör på samma vägar som våra kunder, handlar i samma affärer och upplever samma väder. Vi vet att närhet mellan människor skapar trygghet, tillit och trivsel. Därför finns vi bara i Värmland.

Vi vet också att vår närhet till kunderna gör att vi enkelt sätter oss in i deras vardagsekonomi och kan erbjuda snabb och smidig skadeservice om något händer. Det tycker vi är viktigt för att upprätthålla goda relationer till våra kunder, i livets alla lägen.

Men att vara kundägda innebär mer än så. Vi har också ett starkt och genuint engagemang i den lokala gemenskapen. Med våra samhällsstärkande insatser, vi sponsrar bland annat över 100 värmländska föreningar, vill vi skapa möjligheter till en positiv, aktiv och trygg vardag för alla värmlänningar.

Om länsförsäkringsgruppen

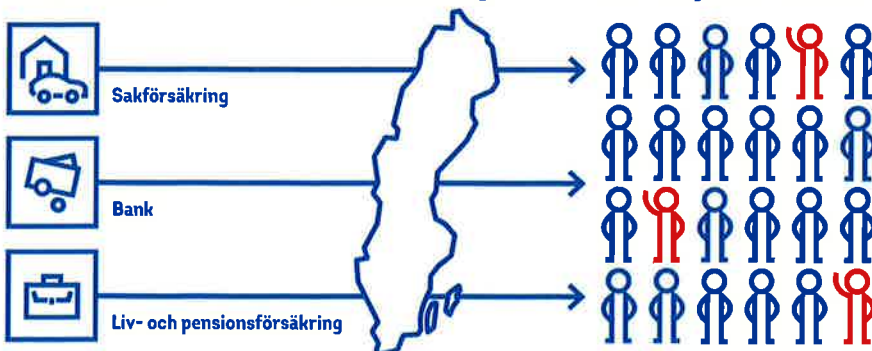
Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling.

Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har cirka 3,9 miljoner kunder och cirka 7 200 medarbetare.

Erbjudande

23 lokala bolag

3,9 miljoner kunder

Innehåll

Inledning

4 Vd har ordet

Verksamheten

- 6 Tillsammans mot 2020-2022
- 8 Det hände 2019
- 10 Ordförande har ordet
- 11 Samverkan
- 13 Förvaltningsberättelse
- 16 Insatser för hållbarhet
- 17 Hållbarhetsrapport

Finansiella rapporter

- 23 Femårsöversikt koncernen
- 24 Resultaträkning
- 25 Resultatanalys moderbolag
- 26 Balansräkning
- 28 Förändring i eget kapital
- 29 Kassaflödesanalys
- 30 Noter
- 52 Underskrifter
- 53 Revisionsberättelse

Bolagsstyrning

- 56 Bolagsstyrningsrapport
- 59 Fullmäktige
- 60 Styrelse
- 62 Företagsledning

Övrig information

- 63 Nya medarbetare
- 65 Ordlista

Bolagsstämma 2020

Ordinarie bolagsstämma hålls på Karolinen Konferens 24 april klockan 12.30.

Fotografer:

Tommy Andersson, sid 4, 8, 58 och 62
Jeanette Dahlström, sid 10, 21, 33 och 42
Louise Hellstadius, sid 8 och 9
Therese Håkansson, sid 8 och 9
Johan Höwler, sid 60, 61 och 62
Erik Nygren, sid 3, 7, 62, 65 och 66
Röda rummet, sid 8, 9, 16, 17, 21 och 22

Handwritten signature/initials.

Vi är stolta och glada att återigen, enligt svenskt kvalitetsindex, SKI, ha Sveriges mest nöjda kunder inom privat pension, försäkring privat, motor och företag samt de nöjdaste bankkunderna. Det förpliktigar och varje dag gör vi vårt yttersta, målet är att erbjuda marknads bästa kundupplevelse.

I november påbörjades utbetalningen av de 60 miljoner kronor vi beslutat betala ut i återbäring. Det blev ett stort projekt som sträckte sig över hela året med analyser, kundkommunikation och extraresurser. Den stora utmaningen var att samla in kontonummer, målet sattes högt och överträffades, hela 77 procent av våra kunders konton finns registrerade.

Återbäringen har bidragit till att vi hälsat nya kunder välkomna och till ökat engagemang och lojalitet hos befintliga kunder. Det skapade också en stolthet hos oss som arbetar i organisationen.

Krav för allas lika värde

Ett starkt Värmland i utveckling är viktigt för framtiden och vi har vässat de samarbeten vi har med det värmländska närings- och föreningslivet. Vi ställer krav på att föreningen arbetar med jämlikhet, mångfald och allas lika värde och har aktiviteter som bidrar till en trygg och meningsfull fritid för barn och unga.

Under året har vi samarbetat med över 100 verksamheter i Värmland.

Vi bidrar till ett hållbart Värmland

Ett hållbart Värmland gagnar oss alla och här har vi stora möjligheter att påverka. Vårt erbjudande är i grunden hållbart och har varit det i alla tider.

Utifrån FN:s globala mål har vi tagit reda på hur vi kan bidra och tagit fram 100 insatser för hållbarhet. De handlar om hur vi själva, genom vårt sätt att jobba, kan bidra och inspirera andra. I vår strävan efter en hållbar värld kan alla göra något. Det viktiga är att vi gör det vi kan.

Digitalisering i fokus

Vi är ett företag i ständig utveckling, vår omvärld förändras i allt snabbare takt liksom kundernas krav på upplevelsen av oss och våra tjänster. Under året har digitalisering stått högt på agendan och kommer göra så framöver. Vi ska optimera införandet av utvecklingen från LFAB och sträva efter att erbjuda marknads bästa kundupplevelse även digitalt. Kundernas behov att träffa oss på andra tider och andra platser ställer krav på vår tillgänglighet både i den analoga och digitala världen.

Framtid

För att ta Länsförsäkringar Värmland in i framtiden jobbar vi med flera förflyttningsområden utifrån den av styrelsen fastslagna strategin. Fokus är tillväxt med långsiktig lönsamhet, nöjda kunder och engagerade medarbetare, men också att säkerställa att våra erbjudanden upplevs som relevanta för kunden.

Vi ska genom kvalitativt skadeförebygg sträva efter att minska våra försäkringstäckta skador till både antal och omfattning. Vi ser över våra processer och arbetssätt för en lägre och långsiktigt stabil skadekostnadsprocent. Vi genomför ett omfattande arbete avseende risk- och prisstrategi samt strategisk kompetensutveckling.

Årets resultat

För 2019 redovisar Länsförsäkringar Värmland ett positivt försäkringstekniskt resultat på 11,2 miljoner kronor.

Vår andel av volymtillväxten i banken var 1 098 miljoner kronor, vilket placerar oss på en andra plats i procentuell egen tillväxttakt i gruppen. Vår totala volym uppgår till 7 931 miljoner kronor. Liv visar positivt resultat och det tekniska resultatet inklusive förmedlad affär är 11,8 miljoner kronor.

Värdeutvecklingen på placeringskapitalet blev sammanlagt 401 miljoner kronor eller 14,2 procent.

Koncernens resultat före bokslutsdispositioner och skatt är 402,9 miljoner kronor efter att 37 miljoner kronor dragits av som länsbonus.

Vår kapitalförvaltning har betydande påverkan på vårt totalresultat. Vi har en långsiktig inriktning i förvaltningen av bolagets kapital där styrelsens justering av normalportföljen 2018 ska bidra till hållbar avkastning över tid.

Vi har över 100 000 unika kunder i bolaget inom försäkring, bank och liv. Vårt kundorienterade arbetssätt är framgångsrikt och vi har tillväxt i alla segment utom privat personbil. Den starka tillväxten i banken har lett till att vi väljer att fortsätta satsa på den 2023-plan som beslutats för vår bankverksamhet både på privat- och företagssidan.

Skadekostnader

Skadeåret kännetecknades av att antalet skador ökade marginellt men att vi haft fler storskador än vi haft på många år, varav två över vårt självbehåll, självrisk, på 8,5 miljoner kronor. Vår skadekostnad blev högre än 2018 och antalet hanterade skador var 27 919 stycken. Fokus de kommande åren är att sänka medelskadekostnaden för vagn- och vattenskador.

Stort tack till alla våra kunder för det förtroende ni ger oss. Varmt tack till alla medarbetare, styrelse, förtroendevalda och samarbetspartners för engagemang och fint arbete där vi tillsammans skapar trygghet och en enklare vardag i Värmland.

Karlstad februari 2020

Ulrika Obstfelder Petersson
Verkställande direktör,
Länsförsäkringar Värmland

Tillsammans mot 2020-2022

Här kan du ta del av Länsförsäkringar Värmlands affärsidé, vision, värdeord och övergripande mål. Vi affärsplanerar övergripande utifrån ett treårsperspektiv som vi sedan bryter ned till mer detaljerade ettårsplaner med mål och aktiviteter för våra olika avdelningar.

Målet är att alla i bolaget ska känna sig involverade, informerade och engagerade så att vi arbetar tillsammans och gör skillnad för våra kunder.

Vår affärsidé

Vi ska se och lösa våra kunders behov inom bank, försäkring och fastighetsförmedling i Värmland. Våra ägare är våra kunder och vi agerar alltid för deras bästa.

Vår vision

Tillsammans skapar vi trygghet och en enklare vardag i Värmland. Vi är den ledande finansiella partnern.

VÅRA VÄRDEORD

Nära

Vi börjar och slutar med kunden

Att börja och sluta med kunden är att alltid reflektera och agera ur ett kundperspektiv i sitt arbete. Det vi gör ska gynna kunderna, direkt eller indirekt.

Att sätta kunden främst kan låta som en klyscha. Det är det inte för oss. Vi menar allvar och agerar därefter.

Enkla

Vi är smidiga och begripliga

För att i alla kundmöten skapa det bästa kundvärdet är det centralt att kunderna uppfattar oss som okomplicerade, obyråkratiska och enkla att förstå. Det vi säger står vi för och det vi lovar genomför vi.

Kundupplevelsen oavsett kanal bygger ett förtroende och en trygghet i att vara i goda händer där vi är på kundens sida.

Engagerade

Vi gör det lilla extra

I vår bransch erbjuder konkurrenterna liknande produkter och tjänster. Erbjudandet är dessutom omfattande och komplext för kunderna att greppa i detalj. Hur vi levererar tjänster blir därför minst lika viktigt som vilka tjänster vi erbjuder.

Vårt engagemang för ett större kundvärde gör hela skillnaden.

Tillsammans

1+1 kan bli mer än 2

För att klara framtidens utmaningar ska vi på Länsförsäkringar Värmland arbeta tillsammans över avdelningsgränser och med våra kunder och samarbetspartners.

Vi har alla ett gemensamt ansvar för att bidra till företagets långsiktiga lönsamhet genom att verka för att vi får fler kunder och behåller de kunder vi har. Vi ska också aktivt arbeta med skadeförebygg i vardagen.

ÖVERGRIPANDE MÅL 2020-2022

Tillväxt och lönsamhet

- Vi har tillväxt och långsiktig lönsamhet och ska kapitalisera på vårt starka varumärke.

Kund

- Marknadens bästa kundupplevelse.

Hållbarhet och varumärket

- Vi bidrar till en attraktiv och hållbar region.

Medarbetare

- Vi har kompetenta och engagerade medarbetare som tillsammans gör skillnad.

Interna processer

- Vi arbetar effektivt och är i ständig utveckling.

Digital vision

- Marknadens bästa kundupplevelse även digitalt.
- Vi vill ha en digital relation med kunden och kunna erbjuda digitala tjänster till de som önskar.

Digital strategi

- Vi ska optimera införandet av det som utvecklats via LFAB.
- Vi ska själva bevaka områden att digitalisera som inte rymms inom den gemensamma utvecklingen.
- Vi vill förbättra tillgängligheten genom digitala alternativ.
- Vi ska hjälpa kunderna att bli digitala och skapa effektivare processer och leveranser med ökad kvalitet.

Det hände 2019

Januari

Vi inledde året med en kampanj där vår skadeförebyggare Anders Hagman berättade om hur de vanligaste orsakerna till vattenskador i kök kan förebyggas. Detta i kombination med ett erbjudande på digitalt vattenlarm från GROHE.

Februari

2019 var återbäringsens år. Hösten 2019 delade vi ut 60 miljoner till våra försäkringskunder i Värmland. Under våren, med start redan i februari, och sommaren berättade vi det för värmälningarna i en omfattande kampanj i flera olika kanaler.

Mars

Över 100 utställare gästade Barnmässan i Karlstad och vi var en av dem. Vi belyste fördelarna med rätt försäkring direkt från livets start. Det var också premiär för vårt nya erbjudande: Teckna barnförsäkring och få presentkort hos Köpbarnvagn på köpet.

Juli

I en mini-kampanj på Facebook gav medarbetare från Skadekundtjänst enkla tips på hur en av våra vanligaste skador kan förebyggas: Sprucken mobilskärm.

Augusti

Vi vill att alla barn ska känna sig trygga i trafiken och ett effektivt sätt att öka tryggheten är att använda reflexväst. I samband med terminstart erbjuder vi alla förskolor i Värmland att beställa gratis reflexvästar från oss.

September

Carina Wallner som bedriver ett populärt stenungsbageri i Norra Sanna tog hem priset Årets matentreprenör med en prissumma på 20 000 kronor. Priset delades ut tillsammans med LRF Konsult.

April

Tillsammans med Köpbarnvagn och Civilförsvarsförbundet Värmlands Län åkte vi på en miniturné till Arvika, Karlstad, Kristinehamn och Torsby. På barnsäkerhetskvällarna berättade vi om hur blivande och nyblivna föräldrar ger sina barn en trygg start i livet.

Maj

Vi bjöd in våra företagskunder till en inspirationsfrukost på hotell Plaza i Karlstad. Jonas Axelsson, före detta polis, berättade om hur IT hotar verksamheters trygghet och varumärke, men också om hur det med enkla insatser kan förebyggas.

Juni

Tillsammans med IF Göta Karlstad bjöd vi in till vår populära friidrottsskola. En vecka fylld av friidrott, spännande utmaningar och massa nya kompisar.

Oktober

Länsförsäkringar Värmland och Färjestad BK startade det framgångsrika konceptet Skridskokompis. Syftet var att inspirera barn och unga till rörelse och samtidigt ge dem möjlighet att provåka skridskor i Löfbergs Arena.

November

Vi berättade om våra 100 insatser för ett hållbart Värmland i den långsiktiga kampanjen *Gör det du kan*, som också uppmuntrade andra företag, verksamheter och privatpersoner att göra det de kan. Stort som smått.

December

Tillsammans med NWT Media skapade vi den digitala julkalendern varmlandskalendern.se innehållande spännande tävlingar, exklusiva erbjudanden, välgörenhetsinsatser samt hållbara och skadeförebyggande tips.

” Vi har också tagit
med hållbarhet som
ett av kriterierna i våra
beslut om placeringar

Ännu ett år tillända där mycket har hänt inom Länsförsäkringar Värmland

Ordföranden blickar tillbaka. I styrelsen har vi under året haft ett stort fokus på det långsiktiga strategiarbetet. Tillsammans med vd och ledningsgrupp har vi tagit sikte mot 2030 och vilka som är de viktigaste prioriteringarna för en lönsam tillväxt för Länsförsäkringar Värmland.

De viktigaste områdena som styrelsen prioriterat är, förutom lönsamheten i vår försäkringsaffär, digitalisering, hållbarhet, kompetensförsörjning och relevansen i erbjudandet till våra kunder samt hur vi ska möta det förändrade köpbeteendet hos konsumenten.

Efter det att styrelsen gjort sina prioriteringar har företagsledningen jobbat vidare med de processer, mål och handlingsplaner som gäller de kommande åren och som ligger i linje med vår strategi. Allt för att vi fortsatt ska skapa trygghet för våra kunder i Värmland.

Federationens utveckling har diskuterats mycket inom länsförsäkringsgruppen, i framförallt konsortiet som består av alla ordförande och vd:ar men även vid de ordförandemöten som hålls regelbundet. Vi har en växande gemensam bankaffär som får en alltmer betydande del i länsbolagens verksamheter. En annan utmaning inom federationen är hur det gemensamma utvecklingsarbetet med systemstöd och digitalisering ska bedrivas och hur vi kan hitta gemensamma rutiner för pris- och riskbedömningar.

Styrelsen tog under 2018 ett strategiskt beslut om att öka riskkapiten för bolaget inom kapitalförvaltningen. Detta har medfört

att finansutskottet haft ökad aktivitet kring våra kapitalplaceringar. Målet är en realavkastning på minst 3 procent över en 10-årsperiod. Det är glädjande att 2019 års resultat landade på 14,2 procent. Vi har också tagit med hållbarhet som ett av kriterierna i våra beslut om placeringar. Vi har under 2019 bland annat gjort förvärv i Bergvik Skog AB, numera Hällefors Tierp Skogar AB då vi tycker att det passar väl i vår portfölj.

Styrelsen har en ambition om regelbundenhet avseende återbäring men har tagit beslut om att inte avsätta pengar för återbäring på 2019 års resultat. Året var skadedrabbat och totalkostnadsprocenten landade på 99. Vi har haft en god avkastning på kapitalförvaltningen, det är realiserade värdeökningar och den lilla del som realiserats har placerats om.

Att vara ordförande för Länsförsäkringar Värmland är en ynnest och ett mycket trevligt och roligt uppdrag. Det är en stimulerande balansgång mellan att följa upp regelverk och att ha fokus på vår affär och en lönsam tillväxt.

Vi i styrelsen får mycket bra och transparent information och beslutsunderlag till våra möten, vilket underlättar för oss att fatta relevanta och bra beslut om vår framtid.

Jag vill tacka styrelsen, vd och övriga medarbetare för ett väl genomfört år och hoppas att vi med det strategiarbete som genomförs ska göra framtiden för Länsförsäkringar Värmland ännu bättre.

Februari 2020

Eva Julin Dombrowe

Ordförande Länsförsäkringar Värmland

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Värmland

Länsförsäkringar Värmland äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. För våra kunder är vi alltid lika lokala, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsoförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

1. Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Värmland äger 2,24 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringar Värmlands konsolideringskapital.

2. Styrkan i varumärket

Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett varumärkes- och värderingsarbete som varit konsekvent och långsiktigt. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt.

Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Kantar Sifos anseendeundersökning 2019 visar att Länsförsäkringar har det nionde högsta anseendet av alla svenska företag – en lista som toppas av Volvo och Ikea.

Länsförsäkringar har också under många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag – den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom både bank, försäkring och fastighetsförmedling.

3. Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB.

Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds

fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet.

Länsförsäkringars rekommenderade fondutbud består av 38 fonder med eget varumärke och 54 externa fonder. Utöver det rekommenderade utbudet erbjuds 57 fonder i ett utökat fondutbud. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Länsförsäkringar Fondliv förvaltar 159 Mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv, som är stängt för nyteckning sedan 2011, förvaltar traditionell livförsäkring åt sina kunder i fyra bestånd: Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. De flesta kunder med Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension har möjlighet att byta sina befintliga försäkringar till Nya Trad.

Länsförsäkringar Liv förvaltar cirka 114 Mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

4. Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt.

Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen. Målet är att med en låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda bankkunder både bland företags- och privatkunder.

5. Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring och är marknadsledande i Sverige.

Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som *nära, innovativa, engagerade* och *enkla* byggt ett starkt varumärke i Sverige. Nu pågår arbetet med att etablera Agrias varumärke på de övriga fem marknaderna med samma framgångsrika koncept. En viktig del av Agrias affärsmodell är nära samarbeten med djurägarorganisationer.

6. Hälsa

Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och gruppörsäkringsområdet, mot såväl företags- som privatsegmentet.

Bland erbjudandena som utvecklas finns produkter som liv-, sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring, samt bolåneskyddet Bo kvar.

Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och erbjuder en sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälsotjänster och personligt samtalsstöd. På så sätt hoppas vi kunna bidra till bättre hälsa. Bolåneskyddet är ett viktigt sätt att bidra till våra strategiska bolånekunders ekonomiska trygghet.

7. Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Värmland betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkringar Värmlands kunder.

8. Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice.

I dessa båda bolag deltar Länsförsäkringar Värmland med ägarandelarna 3,7 respektive 4 procent. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Värmland och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

9. Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete i syfte att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och att öka värdet för kunderna. Utvecklingsarbetet bedrivs alltid från kundbehov och länsförsäkringsgruppens gemensamma strategier och affärsplaner fokuseras dels på utveckling av kundmötesplatserna, dels på produkter, tjänster och funktioner för länsförsäkringsbolagens sakförsäkringsaffär.

Utveckling av kundmötesplatserna

Under 2019 har specifika satsningar gjorts för att utveckla företagskundmötet, för att förbättra för privatkunderna inom områdena motor och boende och för att generellt förenkla hanteringen av skadeärenden för kunderna. Kontinuerligt pågår också arbete med förbättrad självservice och för att

förbättra dialogen och kommunikationen med kunderna.

Det går nu att i de digitala kanalerna kommunicera direkt med enskilda kunder på ett företag, till exempel för att distribuera möteskallelser med bilagor till en personlig brevlåda.

Möjligheterna i appen har förbättrats, bland annat i form av en ny startsida som utgår från företagets produkter och tjänster och genom förbättrade funktioner avseende betalningar och överföringar. Även informationen på de öppna sidorna, lansförsäkringar.se, har förbättrats med tydligare struktur och innehåll samt företagsfokuserade nyheter vid in- respektive utloggning.

Företag kan nu också få e-fakturer Business-to-Business från Länsförsäkringar, det innebär att företaget får fakturan i form av en elektronisk transaktion direkt in i ekonomisystemet.

Dialogen med motorförsäkringskunder har förbättrats genom ett automatiserat flöde. Ett välkomstbrev till nya kunder följs av utskick med bland annat tips om hur självbetjäningstjänster kan användas och vilka fördelar ett utökat engagemang hos Länsförsäkringar ger. Även för motorförsäkringskunder har informationen i de digitala kanalerna förbättrats successivt, det är nu enklare att bli och vara kund.

Även för boendekunder har dialogen förbättrats på motsvarande sätt som för motorförsäkringskunder. Det är nu också enklare att köpa en boendeförsäkring i de digitala kanalerna med möjlighet att välja till exempel självrisk och betalningssätt, en förbättring som nu införs successivt.

Kunderna har under året fått utökad självservice för skadeärenden. Det är möjligt att anmäla skador i såväl det inloggade mötet som i appen, tidigare har motsvarande möjlighet funnits i begränsad omfattning. Det går också att göra ändringar i en befintlig anmälan och att skicka med underlag, till

exempel bilder, för att underlätta skaderegleringen. På motsvarande sätt kan kunden också ta emot underlag från Länsförsäkringar.

Nästa steg är att kunden ska kunna följa hanteringen av skadan i de digitala kanalerna, under året har grundläggande arbete för att skapa denna möjlighet genomförts. Kontinuerligt har också de öppna sidorna förbättrats, allt för att ge kunderna bättre information och en enklare skadehantering.

Utöver detta har många andra förbättringar av de digitala kanalerna, Länsförsäkringars hemsida, det inloggade mötet samt appen, levererats under 2019. Exempelvis är det enklare för kunderna att uppdatera sina kontaktuppgifter och att välja distributionssätt, digital eller post, för dokument. Det är enklare att ansöka om bolån, fondinformationer har förbättrats inkluderande placeringsförslag och användare utan personnummer kan logga in med samordningsnummer. Det är också enklare att hitta eftersökt information och få stöd för hantering av olika ärenden, till exempel att teckna ett försäkringsavtal. Generellt har också säkerheten förbättrats vilket ger ett utökat kundskydd.

Kunddialog har utvecklats genom införande av ett nytt verktyg för proaktiv och automatiserad kundbearbetning via e-post och SMS. Detta tillsammans med förbättrade analysmöjligheter gör det möjligt att ge kunderna relevanta och personliga erbjudanden vid rätt tillfälle.

Kommunikation och distribution har löpande förbättrats under året, till exempel kan kunder som använder den digitala brevlådan Kivra nu få huvuddelen av försäkringsbrev och -fakturer distribuerade till denna.

Kunder som tecknar försäkring i det personliga kundmötet, till exempel via telefon, kan nu också direkt teckna avtal för autogirobetalning. Det möjliggörs genom användning av Mobilt BankID.

Länsförsäkringars Forskningsfond

Länsförsäkringars Forskningsfond är en forskningsstiftelse som ägs av länsförsäkringsgruppen. Stiftelsen är en del av vårt samhällsengagemang. Genom forskningsfonden stödjer vi forskning som ligger nära människors vardagliga trygghet.

Forskningsanslag ges till projekt på en kvalificerad vetenskaplig nivå med relevans för Länsförsäkringar och våra kunder. Alla resultat görs allmänt tillgängliga och på så vis bidrar Länsförsäkringar till en kunskapsbaserad trygghetsutveckling av hela samhället.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Värmland (573201-8329) avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för 2019, bolagets 177:e verksamhetsår.

FÖRETAGSBESKRIVNING

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Värmland startades den 11 mars 1843 och har idag totalt 104 000 kunder där sakförsäkringstagarna tillsammans äger bolaget. Målsättningen för Länsförsäkringar Värmland är att ge kunderna ekonomisk trygghet och säkerhet genom att tillhandahålla prisvärda försäkringar och finansiella tjänster.

Länsförsäkringar Värmland ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. För länsförsäkringsbolagens gemensamma service och utvecklingsverksamhet äger gruppen tillsammans Länsförsäkringar AB där Länsförsäkringar Värmlands andel är 2,24 procent. I helägda dotterföretag till Länsförsäkringar AB (LFAB) bedrivs livförsäkring, bank- och fondverksamhet samt viss sakförsäkring.

Länsförsäkringar Värmland är ett ömsesidigt skadeförsäkringsbolag, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets skadeförsäkringstagare. Dessa har inflytande över verksamheten och väljer fullmäktigeledamöter som ska företräda dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av sju ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Koncernen Länsförsäkringar Värmland består av moderbolaget Länsförsäkringar Värmland (573201-8329) och dess dotterbolag Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB (556230-0292), Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB (916911-5509) samt Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB (556763-7250).

Verksamhet

Länsförsäkringar Värmland har sitt verksamhetsområde i Värmlands län. Bolaget erbjuder företag, skogs- och lantbruk samt privatpersoner skade- och livförsäkringar och banktjänster. Bolaget är även delaktigt i olika gemensamma återförsäkringsaffärer inom länsförsäkringsgruppen och i sockenbolagen.

Förutom verksamhet där Länsförsäkringar Värmland har egen koncession erbjuder bolaget försäkring inom livförsäkringsområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och kreditkvaliteten.

Länsförsäkringsbolagen arbetar nära kunderna. Genom att samarbeta får bolagen den produktbredd, finansiella styrka och de specialistkunskaper som är nödvändiga för att tillgodose olika kunders behov.

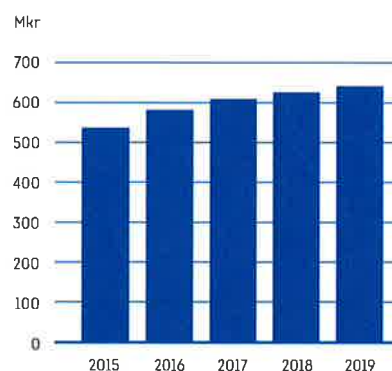
RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Försäkringsrörelsen

Premieinkomsten brutto uppgick till 693,7 (678,5) Mkr. Premieinkomst i direkt försäkring ökade med 14,0 Mkr medan mottagen återförsäkring ökade med 1,2 Mkr. Ökningen av premieinkomsten i direkt affär kommer främst av beståndstillväxt inom lantbruks- och företagsförsäkringar. Kostnaden för premier för avgiven återförsäkring uppgick till 46,0 (50,1) Mkr. Premieintäkt f.e.r. ökade med 2,4 procent till 638,0 (623,3) Mkr.

Under verksamhetsåret hanterades 27 919 stycken skador vilket är 349 fler än

Premieintäkter f.e.r

2018. Försäkringsersättningar för egen räkning ökade med 56,6 Mkr till 518,3 (461,7) Mkr. Ökningen av skadekostnaderna beror till stor del på ett hårt skadedrabbat första halvår, främst i form av flera stora bränder. Totalt för året blev det 14 stycken större brandskador, totalt 64 stycken storskador och en skadekostnadsprocent på 81,2. Återförsäkrars andel i den totala summan av försäkringsersättningar f.e.r. uppgick till 17,8 (55,8) Mkr samt till 257,9 (235,5) Mkr avseende försäkringstekniska avsättningar. Avvecklingsresultatet för tidigare års skador uppgick till -7,2 (43,3) Mkr.

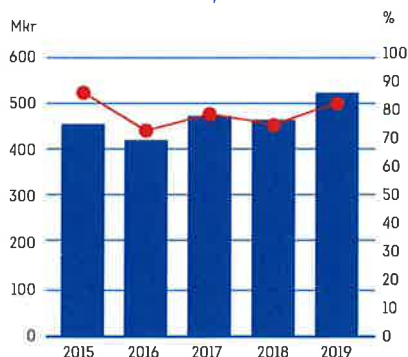
Försäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick till 11,2 (59,0) Mkr. Driftkostnaderna i direkt försäkring, det vill säga alla kostnader för anskaffning och administration uppgår till

WAP
EPA
✓

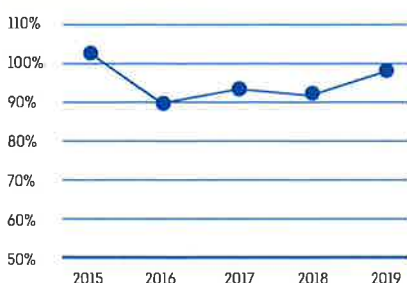
Marknadsandelar

Sakförsäkringsprodukt	2019 Q4
Hemförsäkring	27,9%
Villa/villahemförsäkring	33,1%
Fritidshusförsäkring	42,0%
Privatmotor	31,7%
Företagsförsäkring	42,9%
Företagsmotor	40,3%
Lantbrukshushåll	41,9%
Lantbruksmotor	72,3%

Skadekostnader/Skadeprocent

Totalkostnadsprocent

113,8 (108,6) Mkr och utgör 17,8 procent (17,4) av premieintäkten för egen räkning. Löner och ersättningar till bolagets medarbetare och ombud samt medelantal anställda redovisas i not 30. Principer för ersättningar och förmåner till företagsledningen redovisas i not 1.

Liv och Bank

Resultatet för bolagets förmedlade livverksamhet uppgick under året till 1,8 (3,7) Mkr. Liv hade verksamhetsmässigt ett bra år med intäkter i nivå med 2018. Resultatförsämringen är främst en följd av ändring i intern kostnadsfördelning.

Totalt förvaltad kapital uppgick till 3 405 (3 039) Mkr fördelat på Fondlivförvaltning 2 066 (1 667) Mkr och Tradlivförvaltning 1 339 (1 372) Mkr. Av den totala värdeökningen på LFAB-aktien under året härrör 16,8 Mkr från Liv-affären.

Vår andel av bankens totala affärsvolym uppgick vid årsskiftet till 7 931 (6 833) Mkr. Ökningen under året blev 1 098 Mkr, vilket motsvarar 16,1 (14,3) procent. Antalet kunder har under året ökat med 1 384 och var 16 988 stycken (15 604) vid årsskiftet. Bolaget har ansvar för kreditförluster upp till 80 procent av konstaterade förluster, dock högst vad som motsvarar bolagets samtliga framtida provisionsersättningar.

Resultatet för bolagets förmedlade bankverksamhet uppgick till -1,1 (0,3) Mkr. Av den totala värdeökningen på LFAB-aktien under året härrör 33,5 Mkr från banken.

Liv- och bankverksamheterna redovisas som övriga intäkter och kostnader i resultaträkningen under rubriken *Resultat förmedlad affär*.

Kapitalförvaltning

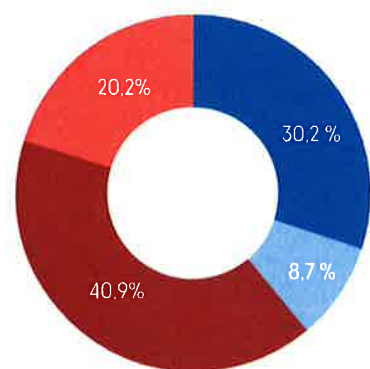
Marknadsvärdet på koncernens placerings-tillgångar inklusive likvida medel uppgick vid verksamhetsårets slut till 3 111,5 (2 745,0) Mkr. Den totala avkastningen på placerings-tillgångarna uppgick till 401,1 (20,7) Mkr.

Direktavkastningen på placeringstillgångarna uppgick till 6,2 (12,8) Mkr. Årets totalavkastning blev därmed 14,2 procent (0,8).

Resultat

Moderbolagets resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 314,7 (18,8) Mkr och efter bokslutsdispositioner och skatt till 232,4 (12,5) Mkr.

Placeringsstruktur, totalt 3 111,5 (2 745,0) Mkr

● Räntebärande ● Fastigheter
● Aktier och andelar ● Länsförsäkringar AB

Handwritten signature

Årets resultat i koncernen före skatt uppgick till 402,9 (42,7) Mkr och efter bokslutsdispositioner och skatt till 332,0 (42,8) Mkr.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE R UNDER ÅRET **Verksamheten**

2019 startade med ett stort antal större skador som främst bestod av omfattande bränder. Under det första kvartalet hade vi åtta stycken större bränder och en skadekostnadsprocent på 102,8. Under andra halvan av året vände dock trenden och året avslutades med ett skademässigt lugnt sista kvartal. Totalt för året blev det 64 stycken större skador varav 14 stycken var brandskador. Skadekostnadsprocenten uppgick till 81,2.

Den 1 januari 2019 gick Länsförsäkringsgruppen in på en ny marknad gällande samarbete med Toyota och Lexus avseende märkesförsäkring och vagnskadegaranti. Det innebär att köpare av dessa bilmärken erbjuds försäkring via Länsförsäkringar och kan ses som en milstolpe i utvecklingen av motorprodukter i gruppen.

Organisationsförändringar

Under året har vi startat vår Skadekundtjänst för snabbskadereglering. Idén till kundtjänsten föddes ur ett behov av att anpassa vår bemanning utifrån inflödet av skador samt en önskan om att frigöra tid för kvalificerad skadereglering och skapa arbetsro för våra skadereglerare.

I Skadekundtjänst samlas reglering av lösöre- och reseskador samt enklare olycksfall och den bemannas av en flexibel grupp.

Skadekundtjänsten testades som ett projekt under 2019 men efter att vi konstaterat att detta är ett framgångsrikt sätt att hantera enklare skador permanentades den med start 2020.

Återbäring

För första gången sedan 1983 har vi betalat ut återbäring till våra kunder. Under 2017 och 2018 har totalt 65 Mkr avsatts för återbäring. Under hösten 2019 påbörjades utbetalning till våra sakförsäkringskunder.

Händelser efter verksamhetsårets utgång

Under 2020 planeras en försäljning av den centralt belägna fastigheten Mercurius 12 att genomföras.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer **Försäkringsrisker**

Bolagets riskportfölj i direkt affär bedöms vara väl balanserad. Den genomsnittliga skadeprocenten för egen räkning på 77,8 procent (77,4) under senaste 5-årsperioden återspeglar försäkringsrisken.

Den mottagna affären innehåller huvudsakligen svensk affär. Premieinkomsten uppgick under verksamhetsåret till 47,4 Mkr (46,3) eller 6,8 procent (6,8) av premieinkomsten i direkt försäkring. Bolagets försäkringsrisker beskrivs mer ingående i not 2.

Marknadsrisk (finansiella risker)

I kapitalförvaltningen har vi definierat placeringsrisker bestående av fastighetsrisk, aktiekursrisk, valutarisk, spreadrisk samt ränterisk. I not 2 lämnas en mer ingående redogörelse över bolagets finansiella risker och riskhantering.

Koncernen

Koncernen Länsförsäkringar Värmland består av moderbolaget Länsförsäkringar Värmland (573201-8329) och dess dotterbolag Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB (556230-0292), Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB (916911-5509) samt Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB (556763-7250).

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Koncernens fria kapital inklusive årets resultat uppgår till 1 649 510 Tkr.

Förslag till vinstdisposition i moderbolaget

Föregående års vinst har i enlighet med bolagsstämmans beslut överförts till balanserade vinstmedel. Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 232 358 200 jämte balanserad vinst, kronor 753 221 028, totalt kronor 985 579 228 överförs i ny räkning.

Handwritten signature: EPO WP

Länsförsäkringar Värmlands insatser för hållbarhet 2019

Vad innebär det att jobba med hållbarhet? För oss handlar det om att göra världen – och Värmland – till en bra plats att leva på. Helt enkelt att skapa förutsättningar för en trygg och givande tillvaro. För alla människor, i livets alla lägen.

Länsförsäkringar Värmland har stora möjligheter att påverka. Vi är viktiga för näringslivet, syns mycket i samhället och har dagligen kontakt med tusentals människor i olika åldrar. Det ger oss ett ansvar som vi vill ta på bästa sätt.

FNs globala mål

Utifrån FNs globala mål har länsförsäkringsgruppen arbetat fram en gemensam målbild innehållande sju mål som hela länsförsäkringsgruppen ska fokusera extra på.

Utifrån dessa sju mål har vi på Länsförsäkringar Värmland brutit ner dem och gjort en egen lista med 100 insatser som vi gör, vill eller ska göra för att bidra till ett hållbart Värmland. Stort som smått, allt samlat under rubrikerna i vår hållbarhetspolicy:

- Ansvarsfulla kundrelationer
- Långsiktig lönsamhet
- Ansvarsfull kapitalförvaltning
- Ansvarsfull arbetsgivare
- Miljöansvar
- Samhällsengagemang

Varje insats är kopplad till ett eller flera av FNs globala mål och har tagits fram gemensamt av samtliga avdelningar inom Länsförsäkringar Värmland.

100

INSATSER FÖR HÅLLBARHET

Gör det du kan

Under hösten 2019 startade vi kampanjen *Gör det du kan*, som är den första delen av det långsiktiga hållbarhetsarbetet. I kampanjens olika delar ville vi uppmuntra till engagemang och inspiration bland såväl personal som kunder och övriga värmlänningar. Att göra det man kan för ett hållbart Värmland.

För att samtidigt konkretisera vårt hållbarhetsarbete innehöll kampanjen även uppmaningen att ta del av våra 100 insatser för hållbarhet. Våra hållbara uppmaningar syntes i många olika kanaler och resulterade i ett positivt utfall, mätt både i extern uppmärksamhet och intern stolthet.

Hållbarhetsrapport 2019

Länsförsäkringar Värmlands affärsidé utgår från kunden med målsättningen att skapa trygghet. Vår uppgift är att se och lösa våra kunders behov inom bank, försäkring och fastighetsförmedling i Värmland.

För Länsförsäkringar Värmland är hållbarhet inte något nytt, utan ett långsiktigt och bestående engagemang som har funnits med sedan bolaget grundades 1843. Grundtanken har alltid varit densamma, att skapa trygghet för kunderna. Kundnyttan är ledstjärnan i bolaget. Frågor om ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet har för Länsförsäkringar Värmland alltid varit en naturlig del av verksamheten. Det finns ett naturligt engagemang i bolaget för att minska risker och skapa trygghet i Värmland.

Våra ägare är våra kunder och vi agerar alltid för deras bästa. Väsentliga hållbarhets- och miljörisker identifieras i samverkan med våra intressenter. Hållbarhet är utpekat som ett av fem övergripande målområden för bolagets affärsplanering för åren 2019–2021.

Under 2019 har vi växlat upp vårt hållbarhetsarbete bland annat genom att utveckla och lansera en 100-punktslista för hållbarhet under devisen "Gör det du kan". Vi vill med denna satsning utmana internt och externt i konkreta hållbarhetsfrågor och därigenom bidra till att ta vårt ansvar för framtidens Värmland.

Inom ramen för vårt miljöledningssystem som är certifierat enligt ISO 14001 analyserar styrelse och företagsledning årligen bolagets förutsättningar inom hållbarhet. I denna process bestäms även fokusområden för hållbarhetsarbetet, vilket sedan konkretiseras i bolagets affärs- och handlingsplaner för kommande år.

HÅLLBARHETSPOLICY

Länsförsäkringar Värmlands hållbarhetspolicy beskriver viljeinriktningen för företagets hållbarhetsarbete och ger beslutsfattare och medarbetare vägledning i arbetet med social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Policyn är beslutad av bolagets styrelse.

Fokusområden Hållbarhet

Affärsledningen gör årligen en väsentlighetsanalys i syfte att identifiera fokusområden för bolagets fortsatta hållbarhetsarbete. Utgångspunkten för denna är våra betydande miljöaspekter, organisationens förutsättningar samt intressenters krav och förväntningar.

Fokusområden som ligger till grund för mål- och handlingsplaner inför 2020 har identifierats under vart och ett av de sex områden som pekas ut i bolagets Hållbarhetspolicy:

- Ansvarsfulla kundrelationer
- Långsiktig lönsamhet
- Ansvarsfull kapitalförvaltning
- Ansvarsfull arbetsgivare
- Miljöansvar
- Samhällsengagemang

Länsförsäkringar Värmlands hållbarhetspolicy

Länsförsäkringar Värmland erbjuder tillsammans med övriga bolag inom Länsförsäkringsgruppen ett heltäckande utbud av försäkringslösningar och finansiella tjänster.

Hållbarhetsarbetet är integrerat i verksamheten med målet att det ska leda till positiv utveckling för oss, våra kunder och vår omvärld. Att hela tiden sträva efter att förbättra vår verksamhet utifrån social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet är viktigt för oss.

För att säkerställa att vårt arbete ger resultat utvärderar vi prestanda inom hållbarhet regelbundet och kommunicerar detta både internt och externt.

Vårt hållbarhetsarbete är fokuserat på följande områden:

• Ansvarsfulla kundrelationer

Vi är lyhörda för kunders önskemål och ska proaktivt dela med oss av vår kunskap genom att göra vår expertis tillgänglig för våra kunder.

Vi hjälper kunderna att bli medvetna om risker och möjligheter så att de inser vikten av rätt försäkringsskydd, förebyggande av skador och att fatta välinformerade finansiella beslut. Vi arbetar med skadeförebyggande aktiviteter inom alla försäkringsområden. Vi följer de regelverk som finns för branschen och arbetar aktivt för att motverka korruption.

• Långsiktig lönsamhet

Vi är ett kundägt bolag och det som är bra för oss är även bra för våra kunder. Vi har attraktiva och lönsamma erbjudanden och är sparsamma med kostnader.

Långsiktig lönsamhet är en viktig förutsättning för att vi ska kunna fortsätta att investera i bättre kundnytta, hålla oss konkurrenskraftiga och säkerställa vår långsiktiga överlevnad. Genom att vara en ansvarsfull samhällsaktör ökar vi vår konkurrenskraft och stärker vårt varumärke.

• Ansvarsfull kapitalförvaltning

Vi har en kapitalförvaltning som ska garantera att bolagets betalningsåtagande kan fullföljas och skapa avkastning på bolagets placeringsstillgångar. Arbetet präglas av långsiktighet och balanserat risktagande och följer det regelverk som finns för verksamheten. Hänsyn tas till hållbarhetsfrågor och detta utgör en del av vår kapitalförvaltningsprocess. Fastigheter som ägs av bolaget ska förvaltas på ett ansvarsfullt sätt med tydligt miljöansvar.

Vår utgångspunkt är att bolag som aktivt arbetar med hållbarhet, exempelvis genom miljö- och etikfrågor, skapar bättre förutsättningar för en långsiktigt god utveckling.

• Ansvarsfull arbetsgivare

Vi ska erbjuda våra medarbetare en god arbetsmiljö och arbetsuppgifter som skapar engagemang, delaktighet och möjlighet till utveckling. Vi ska även verka för en miljö som förebygger fysisk och psykisk ohälsa samt eftersträva att våra medarbetare ska ha en rimlig balans mellan arbete och fritid.

Ett öppet och tolerant arbetsklimat befriat från alla former av diskriminering är själva grundstenen i vårt förhållningssätt och vi jobbar aktivt för att främja mångfald och inkludering i vår företagskultur.

• Miljöansvar

Vi ser till att våra medarbetare kontinuerligt ökar sin kunskap och förståelse om den miljöpåverkan som vi har på människa och natur. Centrala delar av vårt miljöarbete är att förebygga skador, minska våra egna koldioxidutsläpp och säkerställa att våra underleverantörers verksamhet präglas av ett aktivt miljöutvecklande arbete.

Vi strävar hela tiden efter att förbättra vår miljöprestanda och säkerställer att miljöfrågan drivs framåt genom att ha ett certifierat miljöledningssystem. Vi följer miljölagar och andra bindande krav som ställs på oss.

• Samhällsengagemang

Genom ett starkt engagemang i det lokala samhället bidrar vi till vår egen lönsamhet och till ett tryggare Värmland. Vi samverkar med våra kunder, leverantörer och andra intressenter för att driva hållbarhetsfrågan framåt i Värmland. Vi gör det bland annat

genom att stötta ideella föreningar, göra vår expertis tillgänglig i relevanta sammanhang och stötta initiativ som bidrar till trygghet och gemenskap i Värmland.

VÅRA INTRESSENTER

Våra viktigaste intressenter är kunder tillika ägare, medarbetare, leverantörer och samarbetspartners samt lokalsamhället där vi är verksamma.

Dialog med våra kunder sker dagligen i kundmötet samt i form av kundundersökningar. En kontinuerlig dialog förs med våra medarbetare i samband med utvecklingssamtal och personalundersökningar. Intressentdialogerna kommer att fördjupas under kommande år och då även inkludera fler intressenter.

Viktiga frågor för våra intressenter:

Kunder

- Att vi ger dem trygghet.
- Att vi är ansvarstagande och pålitliga.
- Att våra investeringar är ansvarsfulla.

Medarbetare

- Att vi är en trygg och säker arbetsplats.
- Att vi ser efter deras hälsa.
- Att bolaget tar ansvar i lokalsamhället.
- Att vi tar ansvar för klimat- och miljöpåverkan.

Leverantörer och samarbetspartners

- Att både vi och leverantörerna är ansvarstagande och pålitliga.
- Att både vi och leverantörerna tar ansvar i klimat- och miljöfrågor.

Lokalsamhället

- Att bolaget är ansvarstagande och pålitligt.
- Att vi bidrar till ett tryggare lokalsamhälle.
- Att vi tar ansvar i klimat- och miljöfrågor.

MILJÖ

Länsförsäkringar Värmland tar ett aktivt ansvar för miljön genom ett målinriktat arbete med att systematiskt minska miljöpåverkan i alla delar av verksamheten. Genom konkreta åtgärder vill vi bidra till en hållbar utveckling i Värmland, Sverige och världen.

Policy och riktlinjer på miljöområdet

Länsförsäkringar Värmland är sedan 2003 miljöcertifierat enligt den globala standarden ISO 14001 vilket innebär att vi hela tiden arbetar för att förbättra vårt miljöarbete och minskar vår miljöpåverkan.

Vårt miljöarbete revideras årligen av en extern revisor i syfte att säkerställa att vi arbetar med rätt saker och att vi utvecklar

vårt arbetssätt. Vi gör även en intern revision av vårt miljöledningssystem varje år. Vårt nu gällande miljöcertifikat är utfärdat av Qvalify AB som senast utförde extern revision våren 2019 mot den internationella miljöledningsstandarden ISO 14001.

Vår hållbarhetspolicy är grunden för miljöarbetet i bolaget och visar på vår inriktning och ambitionsnivå. Vi har flera policies inom miljöområdet som beskriver hur vi ska agera; Inköps- och upphandlingspolicy, Resepolicy samt Policy för kapitalförvaltning. Utöver dessa policies har vi flera miljöstyrande riktlinjer i verksamheten.

De miljöaspekter som Länsförsäkringar Värmland har identifierat som mest betydande och som bolaget har särskilt fokus på är följande:

Indirekta miljöaspekter: Vattenskador, brandskador, motorskador och kapitalförvaltning.

Direkta miljöaspekter: El, uppvärmning och tjänsteresor.

Skadeförebyggande arbete

Att undvika en skada är alltid en vinst för miljön och kunden. Några exempel på vilken miljöpåverkan en skada kan ha:

- En villa som totalförstörs genom brand medför ett utsläpp av cirka 25 ton koldioxid.
- En medelstor vattenskada i bostaden innebär cirka 300 kg i utsläpp av koldioxid.

Vårt skadeförebyggande arbete bidrar till en minskad miljöpåverkan med mindre avfall, kemikalier, energi, material, transporter och andra resurser. Vi ger aktiv information direkt till våra kunder och även genom media och hemsida om skadeförebyggande åtgärder till allmänheten. Vi erbjuder skadeförebyggande produkter till förmånliga priser för våra kunder.

Vi har en samverkan inom länsförsäkringsgruppen kring skadeförebyggande projekt, där vi utbyter erfarenheter och utvecklar metoder tillsammans. Detta gör att vi kan fokusera på åtgärder som vi vet ger resultat. De fokusområden inom skadeförebygg som bolagsgruppen arbetar gemensamt med är:

- Brandskador
- Vattenskador
- Motorskador
- Naturskador
- Trygghet och brottsförebyggande.

Miljökrav på leverantörer

Återställande av skador har en stor miljöpåverkan och därför ställer vi miljökrav på de entreprenörer som anlitas. Vi påverkar våra

anlitade avtalsentreprenörer genom dialog, utbildning och kravställande så att de uppfyller våra krav på miljöprestanda. Vi ställer exempelvis krav på byggföretag att de ska planera sitt arbete så att onödiga resor elimineras och att de ska utföra arbetet på ett miljömässigt bra sätt.

Samtliga bilverkstäder som vi har avtal med har certifierats mot Länsförsäkringars miljö- och kvalitetscertifiering som innebär att de granskas årligen av extern revisor. Programmet har funnits i nio år och innebär att vi ställer krav på ett systematiskt förbättringsarbete hos verkstäderna. För att de ska bli godkända ska de krav som vi har satt upp inom miljö- och kvalitetsområdet uppfyllas.

Ett konkret krav som vi har på bilverkstäder är att de ska söka efter begagnade delar i första hand, vilket bidrar till den cirkulära ekonomin och därmed en minskad resursförbrukning.

Koldioxidutsläpp från den egna verksamheten

Vår största direkta miljöpåverkan är koldioxidutsläpp från tjänsteresor samt uppvärmning av fastigheter. I de fastigheter som bolaget äger och förvaltar pågår ett ständigt arbete med att minska förbrukningen av både el och fjärrvärme och detta arbete har varit lyckosamt. Vi köper endast förnybar el sedan flera år tillbaka. Koldioxidutsläpp från uppvärmning av fastigheterna varierar något från år till år beroende på bränslemixen i fjärrvärmeanläggningen i Karlstad.

Vi har sedan femton år tillbaka successivt minskat våra koldioxidutsläpp från tjänsteresor. Nu ser vi att fler digitala möten, styrning av tjänsteresor mot tåg samt en satsning på miljöfordon bidrar till fortsatt minskade utsläpp. Enligt våra riktlinjer för tjänsteresor får flyg endast användas i undantagsfall och 2019 noterades endast två flygresor totalt i bolaget och dessa har vi även valt att klimatkompensera för genom Tricorona.

Utsläpp från tjänsteresor minskade med 2 ton eller 7,7 procent under 2019 jämfört med 2018. I huvudsak beror minskningen på att antalet körda kilometer med bil minskat.

Koldioxidutsläpp	2019	2018	2017
Koldioxidutsläpp från uppvärmning av fastigheter (ton CO ₂)	54 ton	56 ton	54 ton
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor med bil & flyg (ton CO ₂)	24 ton	26 ton	28 ton
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor med bil & flyg (kg CO ₂ /medarbetare)	211 kg	250 kg	268 kg
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor med bil, tåg och flyg (gram CO ₂ /kilometer)	70 gram/km	65 gram/km	75 gram/km

MILJÖPÅVERKAN FRÅN IT-UTRUSTNING

Ett nytt område som vi har börjat undersöka under 2019 är miljöpåverkan från datorer, skärmar och mobiltelefoner. De senaste åren har allt fler tillverkare av elektronik börjat ta fram siffror som visar på produktens klimatpåverkan i hela livscykeln, från vagnen till graven. Vi har använt oss av dessa siffror för att beräkna vilken klimatpåverkan som detta har.

Vi kan konstatera att klimatpåverkan från IT-utrustningen är större än vad vi hade förväntat oss. Vi kommer att lägga mer fokus på både mätning av klimatpåverkan och åtgärder för att minska densamma under de kommande åren.

IT-utrustningens påverkan	2019	2018
Koldioxidutsläpp från inköpta mobiltelefoner och Ipads (ton CO ₂)	1,7 ton	2,2 ton
Koldioxidutsläpp från inköpta dataskärmar (ton CO ₂)	59,7 ton	28,7 ton
Koldioxidutsläpp från inköpta mobiltelefoner och Ipads (ton CO ₂)	11,7 ton	7,0 ton

Övriga miljöåtgärder

Vår satsning på digitala tjänster och plattformar är en del i vårt arbete för att effektivisera kommunikationen med kunder och omvärld genom att vi ger en högre service och kan erbjuda nya tjänster. Digitaliseringen minskar även vår miljöpåverkan tack vare färre pappersutskrift, brev och transporter.

Vi anlitar Postiljohan som är ett lokalt cykelbud för post i Karlstad i syfte att minska vår klimatpåverkan.

Alla medarbetare i bolaget genomgår under sitt första anställningsår en digital miljöutbildning via Miljöörkortet för att säkerställa att alla har en grundförståelse för miljöfrågor. Vi har sedan regelbundna utbildningsaktiviteter för våra medarbetare för att upprätthålla kunskap och engagemang.

SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONAL

För att vara en attraktiv arbetsgivare krävs engagerade medarbetare. Attraktiv arbetsgivare och engagerade medarbetare är mål i vår affärsplan.

Att inte kunna rekrytera och behålla personal utgör en risk för verksamheten. Mångfald, kompetensutveckling och lärande, arbetsmiljö och hälsa samt trivsel bedöms

som viktigt för att bidra till att vara en attraktiv arbetsgivare.

Våra medarbetare är vår viktigaste resurs. Deras kompetens, handlingskraft och förmåga att skapa goda resultat är avgörande för att driva och utveckla vår affär och verksamhet.

Vår HR-policy, våra etiska riktlinjer och likabehandlingsplanen utgör grunden för bolagets arbete med personalrelaterade frågor. Likabehandlingsplanen inkluderar hur jämställdhets- och diskrimineringslagen tillämpas. Våra etiska riktlinjer beskriver hur medarbetarna i det dagliga arbetet förväntas uppträda och agera i enlighet med bolagets vision, värderingar, mål, strategier och externa krav.

Löpande kompetensutveckling och erfarenhetsutbyten är viktigt för att medarbetarna och därmed även verksamheten ska utvecklas. Ett arbete med kompetensplanering är påbörjat under 2019 och kommer att fortgå under kommande år för att säkerställa rätt kompetens för framtiden.

Under 2018 arbetades det fram en ledarskapsfilosofi och under 2019 arbetade bolaget med det aktiva medarbetarskapet. Alla medarbetare involverades och fick lämna sitt bidrag till vad som beskriver ett gott medarbetarskap. Under året genomfördes övningar för att ta fram en medarbetarfilosofi och väva in denna i vardagen. Medarbetarfilosofin hålls levande genom att vi löpande har olika övningar.

Förebyggande hälsoarbete är viktigt och gäller såväl anställda som vårt kunderbjudande. Alla tillsvidareanställda erbjuds en sjukvårdsförsäkring där sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd och förebyggande hälso-tjänster ingår. Anställda erbjuds friskvårdsbidrag. Uppföljning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön görs regelbundet i syfte att motverka stress och arbetsbelastning i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2015:4.

I medarbetarundersökningar och i prestationssamtal följs de anställdas arbetssituation upp. Medarbetarundersökningarna görs regelbundet och resulterar i handlingsplaner som följs upp på avdelningsnivå där frågorna handlar om engagemang, nöjdhet, prestation, kunskap, support och processer och ledarskap.

Upplysningar om medelantal anställda, löner och ersättningar till ledande befattningshavare och styrelseledamöter återfinns i not 30.

Medarbetare	2019	2018	2017	2016
Total sjukfrånvaro som andel av ordinarie arbetstid	2,0 %	3,8 %	2,8 %	2,7 %
Andel av tillsvidareanställda som är kvinnor	47 %	49 %	49 %	48 %

Handwritten signature/initials.

Portfölj	Carbon Footprint (tonnes CO2e/SEK mn) Scope 1+2
Datum	2019-12-31
Portfölj sammantaget Länsförsäkringar Värmland	14,30
Benchmark MSCI AWCI	28,29
Relative efficiency (%)	49,46

RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Det internationella arbetet för mänskliga rättigheter har sin utgångspunkt i FNs allmänna förklaring om detta från 1948. Sverige har anslutit sig till de centrala konventionerna om mänskliga rättigheter allt eftersom de har tillkommit sedan dess och inkorporerat detta i lagstiftningen.

Länsförsäkringar Värmland har riktlinjer som exempelvis likabehandlingsplanen som syftar till att undvika diskriminering på olika grunder i bolagets verksamhet.

Vi investerar i bolag över hela världen både via egen förvaltning och via externt förvaltade fonder. Det finns en finansiell risk och en varumärkesrisk att något av dessa bolag kan ha kopplingar till korruption och kränkning av mänskliga rättigheter. Bolagets placeringsriktlinjer syftar bland annat till att minska dessa risker.

KAPITALFÖRVALTNING

Ansvarsfulla investeringar

Länsförsäkringar Värmland investerar i ett stort antal bolag över hela världen. Det är vår övertygelse att de bolag som arbetar integrerat med ekonomi, miljö- och sociala frågor kommer att vara de bästa investeringarna över tid. Ett integrerat arbetssätt med dessa frågor bidrar till förbättrad

riskhantering och möjliggör identifiering av lösningar på de samhällsutmaningar vi står inför. Att investera ansvarsfullt bidrar till att säkerställa en god avkastning.

Utgångspunkten för vårt arbete med ansvarsfulla investeringar är vår policy och våra riktlinjer för kapitalförvaltning. Våra ställningstaganden utgör grundpelare för processer i förvaltningsarbetet.

Länsförsäkringar Värmland gör inga direktinvesteringar i bolag som kan kopplas till spelbolag, bolag med tillverkning eller försäljning av vapen och krigsmateriel, fossila bränslen, pornografi eller alkohol och tobak. Länsförsäkringars investeringar förvaltas av både interna och externa förvaltare. Den regelbundna genomlysningen utifrån normbaserade kriterier omfattar rekommenderade fonder på vår Fondplattform (inklusive Länsförsäkringars egna fonder).

Koldioxidavtryck i våra investeringar

Den globala uppvärmningen är en av vår tids största utmaningar. Fossila bränslen (kol, gas, olja) innebär att koldioxidhalten i atmosfären höjs vilket ökar växthusgas-effekten och den globala uppvärmningen. En global omställning till koldioxidsnåla samhällen är nödvändig för att minska den

globala uppvärmningen. Vi ser beräkningar av våra fonders koldioxidavtryck som en del i ett långsiktigt klimatarbete. Genom att ta fram dessa beräkningar får vi en större medvetenhet om vilken klimateffekt våra investeringar har och ett verktyg för vårt fortsatta arbete med att minska klimatpåverkan i våra investeringar. Beräkningar av Länsförsäkringar Värmlands koldioxidavtryck kommer att visa en historisk ögonblicksbild av hur utsläppen från bolagen i fondens aktieportfölj ser ut. Värdena kommer att variera i takt med att bolagens utsläpp förändras och genom att portföljens sammansättning och värdering ändras.

Vi har gjort en beräkning av koldioxidavtryck från vårt mätbara aktieinnehav per 31 december 2019. Denna beräkning visar att vårt avtryck räknat i ton koldioxid per investerad krona är närmare hälften jämfört med ett av de mest använda globala jämförelse-indexen. Mer om mätmetoder och resultat kan du läsa om på vår hemsida.

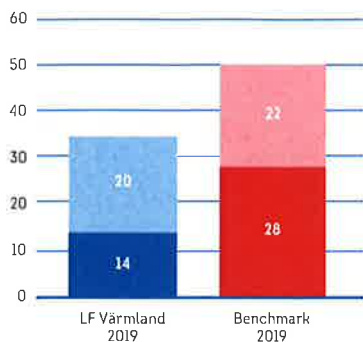
Fastigheter

Investeringar i fastigheter görs både genom direktägda dotterbolag och aktier i fastighetsbolag. Vi är en långsiktig ägare och det ger oss möjlighet att på ett ansvars-

Handwritten signature/initials

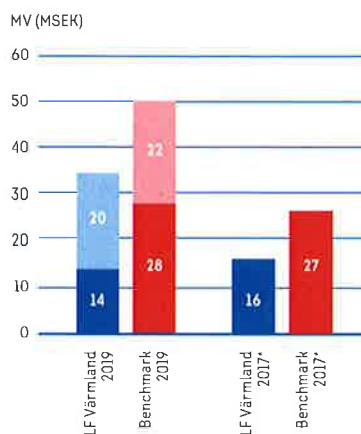
Koldioxiduttryck för Länsförsäkringar Värmland

Aktieportfölj i jämförelse med benchmark (ton CO₂e/m SEK) per 2019-12-31

● Scope 3 (Upstream)
● Scope 1 + 2

Totala aktieportfölj scope 1-2 och 3 upstream i jämförelse med benchmark (MSCI ACWI), 2019 december till 2017

● Scope 3 (Upstream)
● Scope 1 + 2

* Scope 3 data ej tillgänglig för 2017

Förklaringar till "scope" 1-3

Scope 1: Företagets egna utsläpp

Scope 2: Indirekta utsläpp från inköp av el, värme och kyla. Kan vara:

Market Based dvs baseras på utsläppen från faktiskt inköpt el, t ex grön el, eller

Location Based dvs baseras på landets/regionens genomsnittliga utsläpp i exempelvis elproduktionen.

Scope 3: Övriga indirekta utsläpp

Grupperas i:

"Upstream"-utsläpp dvs som sker innan företaget kan sälja sina produkter, t ex från inköpta insatsvaror i leverantörskedjan.

"Downstream"-utsläpp dvs sker efter att företaget sålt sina produkter, t ex från sålda bilar eller vid skrotning. Denna kategori har vi inte underlag för i beräkningen.

fullt sätt bidra till ett mer hållbart samhälle genom att påverka många dimensioner av hållbarhetsfrågan såsom energiförbrukning, avfallshantering, transporter och arbetsmiljö. Våra direktägda fastigheter ingår i vår miljöcertifiering och löpande arbete genomförs för att stärka den långsiktiga hållbarhetsprofilen.

I vårt underhållsarbete av direktägda fastigheter byter vi ut material och komponenter till miljövänligare alternativ i samband med reparationer och underhåll. Som exempel tryckstyrda cirkulationspumpar, frekvensstyrda ventilationsaggregat och LED-armaturer.

Uppvärmningen av fastigheterna sker genom fjärrvärme från lokalt fjärrvärmekraftverk och elförbrukningen är 100 procent grön el. Förbrukningen följs löpande och övervakas för att säkerställa att så lite media används som möjligt, med bibehållen komfort för våra hyresgäster.

Kreditgivning i bank

Hållbarhetsperspektivet beaktas vid bankens kreditgivning och är en av de risk/möjlighetsfaktorerna som särskilt värderas.

AFÄRSETIK OCH KORRUPTION

Penningtvätt, finansiering av brottslig verksamhet, intressekonflikter, användande av kurspåverkande information och korruption är risker för alla bolag i finans- och försäkringsbranschen. Finans- och försäkringsbranschen lyder under strikta regler och lagkrav som syftar till att förhindra dessa risker.

För Länsförsäkringar Värmland är det väsentligt att ha en god regelefterlevnad och på bästa möjliga sätt förhindra att verksamheten utnyttjas för korruption, bedrägerier, penningtvätt eller finansiering av terrorism. Inom Länsförsäkringar Värmland bedrivs ett omfattande arbete för att begränsa dessa risker. Vägledande styrdokument är Policy mot otillåtna förmåner, Etiska riktlinjer och Riktlinje för hantering av intressekonflikter.

Genom att bland annat upprätta en god kännedom om kunderna och genom aktiv övervakning och rapportering av transaktioner sker ett systematiskt arbete för att minska risken för penningtvätt och finansiering av terrorism eller bedrägerier, till exempel kortbedrägerier. När nya produkter, tjänster eller distributionskanaler introduceras samt vid omorganisationer görs en ny riskbedömning.

Ett gemensamt system finns inom länsförsäkringsgruppen för avvikelserapportering. Compliance övervakar och kontrollerar dess efterlevnad.

Länsförsäkringar Värmland tar avstånd från all form av korruption och otillåtna förmåner, vilket tydliggörs i Policy mot otillåtna förmåner, Etiska riktlinjer och Riktlinje för hantering av intressekonflikter.

Institutet Mot Mutors (IMM) rekommendation om hur gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet får användas är en del av policyn mot otillbörliga förmåner.

Globala målen

Länsförsäkringar Värmland arbetar aktivt med att stödja en hållbar utveckling globalt och att bidra till ett hållbart samhälle. Tillsammans med övriga bolag inom Länsförsäkringsgruppen har vi identifierat att sju av de globala målen är de mest relevanta för bolagsgruppen och det är de som vi har valt att fokusera vårt hållbarhetsarbete mot.

Vi har i Länsförsäkringar Värmland under 2019 tagit fram en 100-punktslista med konkreta aktiviteter i linje med de globala målen som vi ska genomföra. Här är ett axplock från denna.

- Partner för Värmlands största motionslopp Våruset.
- Engagerar oss för de yngsta i Miniloppet i Karlstad Stadslopp.
- Erbjuder samtliga förskolor i Värmland gratis reflexvästar.
- Ordnar hälsoaktiviteter för våra medarbetare.
- Erbjuder friskvårdsbidrag och företagshälsovård för medarbetare.
- Använder alkollås på alla våra företagsbilar.

- Skyddar anställdas rättigheter, till exempel genom fackföreningsfrihet och kollektivavtal.
- Ställer krav på att leverantörer och bolag som Länsförsäkringar Värmland investerar i har bra arbetsvillkor och inte är involverade i barnarbete eller tvångsarbete.
- Genom att göra våra bank- och försäkringstjänster tillgängliga för olika målgrupper i samhället stödjer Länsförsäkringar Värmland detta mål.
- Genom att anlita lokala hantverkare, verkstäder och entreprenörer skapas jobb lokalt.

- Utbildar nysvenskar genom försäkringsinformation via SFI.
- Stöttar Funkislivs insatser för personer med funktionsnedsättning.
- Stöttar IF Götas friidrottsskola.
- Ordnar integrationsinnebandy på Kronoparken med KIBF.
- Riktat pengar till Ung Företagsamhet i Värmland.
- Samarbetar med Faktum Värmland, en tidning som säljs av hemlösa.

- Huvudpartner till priset Årets matentreprenör.
- Säljer eller skänker begagnade kontorsmöbler.
- Kräver att bilverkstäder använder Länsförsäkringars Miljö- och kvalitetscertifiering.
- Ger information om skadeförebyggande insatser till kunder.
- Beaktar miljörisker vid kreditgivning till företag.

- Beräknar koldioxidavtryck för bolagets aktieinvesteringsportfölj.
- Minskar utsläpp av koldioxid från tjänsteresor.
- Förlägger konferenser lokalt.
- Köper el från förnybara energikällor.
- Prioriterar lokala leverantörer i upphandlingar.
- Minskar utskick av försäkringspapper.

- Arbetar med att förhindra penningtvätt i kreditgivning, säkerställer att mutor inte tas emot, ställer krav på hög affärsetik i den egna verksamheten och på leverantörer och bolag som Länsförsäkringar Värmland investerar i.
- Är transparenta kring försäkringsvillkor.

- De globala målen kan bara förverkligas genom globalt partnerskap och samarbete. För Länsförsäkringar Värmland är samarbete mellan bolagen en förutsättning för verksamheten, samt en viktig del i utvecklingen att samarbeta med branschkollegor, organisationer, företag, kommuner, länsstyrelser och universitet.

Finansiella rapporter

Femårsöversikt koncernen					
Mkr	2019	2018	2017	2016	2015
RESULTAT KONCERNEN					
Premieintäkt f.e.r.	637,8	623,0	611,2	582,0	537,8
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	8,4	8,6	3,2	7,7	7,5
Försäkringsersättningar f.e.r.	-518,3	-461,7	-469,3	-418,7	-456,5
Driftkostnader f.e.r.	-112,0	-106,7	-106,0	-102,7	-92,8
Övriga tekniska kostnader och intäkter	-3,1	-2,5	-3,3	-4,2	-0,9
Återbäring	0,0	-35,0	-30,0	0,0	0,0
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	12,7	25,6	5,8	64,1	-4,9
Finansrörelsens resultat	389,5	13,0	118,2	120,2	77,2
Övriga intäkter och kostnader	0,7	4,0	3,5	-2,4	-1,8
Resultat före dispositioner och skatt	402,9	42,7	127,5	181,9	70,5
ÅRETS RESULTAT	332,0	42,8	101,3	139,5	54,5
EKONOMISK STÄLLNING KONCERNEN					
Placeringsstillgångar, verkligt värde inkl likvida medel	3 111,5	2 745,0	2 660,7	2 466,1	2 306,6
Premieinkomst f.e.r.	647,5	628,2	621,1	598,8	553,7
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	1 222,8	1 249,0	1 208,5	1 114,3	1 077,2
<i>Konsolideringskapital</i>					
Beskattat eget kapital	1 714,4	1 372,2	1 322,0	1 200,2	1 058,7
Uppskjuten skatt	310,3	254,4	270,1	267,5	235,3
Konsolideringskapital	2 024,7	1 626,7	1 592,0	1 467,7	1 294,0
Konsolideringsgrad %	313	259	256	245	234
Solvens 2 *					
Minimikapital (MCR)	256	158	148	139	
Solvenskapital (SCR)	1 023	632	593	555	
Kapitalbas **	1 990	1 618	1 573	1 443	
Kapitalkvot % ***	194	256	265	261	
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r.	81,3	74,1	76,8	71,9	84,9
Driftkostnadsprocent f.e.r.	17,6	17,1	17,3	17,6	17,3
Totalkostnadsprocent f.e.r.	98,8	91,2	94,1	89,6	102,1
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning %	0,2	0,5	0,9	0,6	0,6
Totalavkastning %	14,2	0,8	4,7	5,5	3,7

* Avser moderbolaget.

** Kapitalbasen utgörs av primärkapital.

*** Kapitalbas i förhållande till solvenskapital. Metodbyte har skett under 2019.

EP

Resultaträkning

Tkr	Not	Koncern		Moderbolag	
		2019	2018	2019	2018
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE					
Premieintäkter f.e.r.					
Premieinkomst	3	693 531	678 289	693 728	678 520
Premier för avgiven återförsäkring		-46 018	-50 058	-46 018	-50 058
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-9 669	-5 211	-9 669	-5 211
		637 844	623 020	638 042	623 251
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	8 408	8 551	8 408	8 551
Försäkringsersättningar f.e.r.					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring		-513 179	-516 694	-513 179	-516 694
Återförsäkrares andel		17 793	55 755	17 793	55 755
Förändring i avsättning för oreglerade skador f.e.r.					
Före avgiven återförsäkring		-45 402	43 652	-45 402	43 652
Återförsäkrares andel		22 458	-44 441	22 458	-44 441
		-518 329	-461 728	-518 329	-461 728
Återbäring		0	-35 000	0	-35 000
Driftkostnader f.e.r.	6	-112 041	-106 719	-113 827	-108 620
Övriga tekniska kostnader	7	-3 144	-2 498	-3 144	-2 498
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		12 738	25 626	11 150	23 957
ICKE-TEKNISK REDOVISNING					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		12 738	25 626	11 150	23 957
Kapitalavkastning, intäkter	8,10	110 745	72 430	93 580	55 521
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9,10	304 948	14 388	227 201	1 384
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9,10	0	-52 130	0	-52 130
Kapitalavkastning, kostnader	8	-17 812	-13 100	-9 547	-5 401
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-8 408	-8 551	-8 408	-8 551
Resultat kapitalavkastning		389 474	13 036	302 826	-9 178
Övriga intäkter	11	40 191	39 611	40 191	39 611
Övriga kostnader	11	-39 510	-35 595	-39 510	-35 595
Resultat förmedlad affär		681	4 016	681	4 016
Resultat före skatt/resultat före bokslutsdispositioner och skatt		402 893	42 678	314 657	18 795
Bokslutsdispositioner					
Förändring säkerhetsreserv		0	0	0	0
Förändring av periodiseringsfond		-	-	-20 000	-11 000
Resultat före skatt		402 893	42 678	294 657	7 795
Skatt på årets resultat	12	-70 872	78	-62 298	4 748
ÅRETS RESULTAT		332 021	42 755	232 358	12 543
Rapport över övrigt totalresultat					
Årets resultat		332 021	42 755	232 358	12 543
Poster som inte ska omklassificeras till resultaträkningen					
Resultat vid omvärdering av rörelsefastigheter		12 740	8 608	-	-
Skatt hänförlig till komponenter avseende övrigt totalresultat		-2 635	-1 107	-	-
Summa övrigt totalresultat för perioden, netto efter skatt		10 105	7 501	0	0
ÅRETS TOTALRESULTAT		342 126	50 256	232 358	12 543

eps

Resultatanalys moderbolag

Resultatanalys för skadeförsäkringsrörelse Tkr	Totalt 2019	Direkt försäkring av svenska risker						Mottagen åter- försäkring
		Sjuk- och olycksfall	Hem och Villa	Lantbruk, Företag, Fastighet	Motor	Trafik	Summa dir försäkring i Sverige	
SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSENS TEKNISKA RESULTAT								
Premieintäkt f.e.r. not RA 1	638 042	19 606	122 585	179 180	179 527	94 112	595 010	43 031
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	8 408	467	113	188	124	5 721	6 613	1 795
Försäkringsersättningar f.e.r. not RA 2	-518 329	-22 963	-76 328	-156 037	-148 407	-75 494	-479 229	-39 101
Återbäring	0	0	0	0	0	0	0	0
Driftkostnad f.e.r.	-113 827	-3 716	-23 237	-33 954	-34 024	-17 837	-112 768	-1 058
Övriga tekniska kostnader/Intäkter	-3 144	0	0	0	0	-3 144	-3 144	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	11 150	-6 606	23 133	-10 623	-2 780	3 358	6 482	4 668
Avvecklingsresultat f.e.r.								
Avvecklingsresultat brutto	-29 566	1 443	-1 172	-1 067	-2 251	-32 330	-35 378	5 811
Återförsäkrares andel	31 231	-926	0	211	0	31 946	31 231	0
Avvecklingsresultat f.e.r.	1 664	516	-1 172	-856	-2 251	-384	-4 147	5 811
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring								
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-293 603	-10 451	-64 664	-82 066	-85 279	-45 135	-287 595	-6 008
Avsättning för oreglerade skador	-1 181 441	-93 275	-45 330	-110 468	-32 910	-560 012	-841 995	-339 446
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring	-1 475 044	-103 725	-109 994	-192 534	-118 189	-605 147	-1 129 590	-345 454
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar								
Avsättning för oreglerade skador	257 971	6 263	84	5 720	0	245 904	257 971	0
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	257 971	6 263	84	5 720	0	245 904	257 971	0
NOTER TILL RESULTATANALYS SKADEFÖRSÄKRIGSRÖRELSE								
Not RA 1								
Premieintäkt f.e.r.	638 042	19 606	122 585	179 180	179 527	94 112	595 010	43 031
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	693 728	22 046	130 220	207 359	185 406	101 259	646 289	47 439
Premier för avgiven återförsäkring	-46 018	-1 421	-5 336	-25 180	-3 197	-10 679	-45 813	-205
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	-9 669	-1 019	-2 299	-2 999	-2 682	3 532	-5 466	-4 202
Not RA 2								
Försäkringsersättningar f.e.r.	-518 329	-22 963	-76 328	-156 037	-148 407	-75 494	-479 229	-39 101
Utbetalda försäkringsersättningar f.e.r.	-495 386	-16 168	-88 312	-144 306	-151 207	-57 805	-457 798	-37 587
Före avgiven återförsäkring	-513 179	-16 168	-88 312	-150 162	-151 207	-69 742	-475 591	-37 587
Återförsäkrares andel	17 793	0	0	5 856	0	11 937	17 793	0
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.	-22 944	-6 795	11 984	-11 732	2 801	-17 689	-21 431	-1 513
Före avgiven återförsäkring	-45 402	-5 112	11 901	-14 288	2 801	-39 190	-43 889	-1 513
Återförsäkrares andel	22 458	-1 683	84	2 556	0	21 501	22 458	0

EPD

Balansräkning

Tkr	Not	Koncern		Moderbolag	
		2019	2018	2019	2018
TILLGÅNGAR					
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	13	2 088	3 132	2 088	3 132
		2 088	3 132	2 088	3 132
Placeringstillgångar					
Förvaltningsfastigheter	14	120 000	110 000	0	0
Rörelsefastigheter	14	157 085	148 085	1 085	1 085
Aktier och andelar i koncernföretag	15	-	-	216 264	120 489
Aktier och andelar	16,17	1 874 224	1 357 151	1 543 480	1 190 016
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16,17	763 007	767 784	763 007	767 784
Lån till koncernföretag	17	-	-	69 000	69 000
		2 914 316	2 383 020	2 592 836	2 148 374
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Oreglerade skador	23	257 971	235 512	257 971	235 512
		257 971	235 512	257 971	235 512
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring	18	204 067	201 669	204 067	201 669
Fordringar avseende återförsäkring		10 395	16 990	10 395	16 990
Övriga fordringar		26 137	25 337	26 137	25 335
		240 599	243 996	240 599	243 993
Andra tillgångar					
Övriga materiella tillgångar	19	2 521	2 375	2 521	2 375
Likvida medel		197 220	361 952	169 411	331 939
		199 741	364 327	171 932	334 314
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter	20	262	258	262	258
Förutbetalda anskaffningskostnader	21	23 383	21 328	23 383	21 328
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		5 834	7 586	5 447	7 175
		29 479	29 172	29 092	28 760
SUMMA TILLGÅNGAR		3 644 194	3 259 159	3 294 517	2 994 086

Balansräkning

Tkr	Not	Koncern		Moderbolag	
		2019	2018	2019	2018
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Reservfond		53 485	44 542	11 371	11 371
Balanserat resultat		1 328 861	1 284 943	753 221	740 678
Årets resultat		332 021	42 756	232 358	12 543
		1 714 367	1 372 241	996 950	764 592
Obeskattade reserver					
Säkerhetsreserv		-	-	480 188	480 188
Periodiseringsfond		-	-	40 000	20 000
		-	-	520 188	500 188
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	22	293 603	283 934	293 603	283 934
Oreglerade skador	23	1 181 441	1 136 039	1 181 441	1 136 039
Återbäring	24	5 754	64 501	5 754	64 501
		1 480 798	1 484 474	1 480 798	1 484 474
Andra avsättningar					
Pensioner	25	475	600	475	600
Aktuell skatteskuld	12	8 406	3 438	8 377	2 661
Uppskjuten skatteskuld	12	310 332	254 443	160 480	114 000
		319 213	258 481	169 332	117 262
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring		299	356	299	356
Skulder avseende återförsäkring		10 336	12 772	10 336	12 772
Skulder till kreditinstitut		0	11 750	0	0
Övriga skulder	26	33 613	36 820	32 052	34 094
		44 248	61 698	42 687	47 221
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	85 567	82 265	84 561	80 349
		85 567	82 265	84 561	80 349
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 644 194	3 259 159	3 294 517	2 994 086

Förändring i eget kapital för koncernen

Tkr	Omvärderingsreserv	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans 2018-01-01	38 017	1 182 637	101 330	1 321 984
Omföring av föregående års vinst	-	101 330	-101 330	0
Justering uppskjuten skatt tidigare år	-	0	-	0
Årets resultat	-	-	42 756	42 756
Övrigt totalresultat för året				
Omvärdering - rörelsefastighet	8 608	-	-	8 608
Skatteeffekt omvärdering	-1 894	-	-	-1 894
Effekt av ändrad skattesats	787	-	-	787
Upplösning omvärderingsreserv	-976	976	-	0
Utgående balans 2018-12-31	44 542	1 284 943	42 756	1 372 241
Ingående balans 2019-01-01	44 542	1 284 943	42 756	1 372 241
Omföring av föregående års vinst	-	42 756	-42 756	0
Justering uppskjuten skatt tidigare år	-	0	-	0
Årets resultat	-	-	332 021	332 021
Övrigt totalresultat för året				
Omvärdering - rörelsefastighet	12 740	-	-	12 740
Skatteeffekt omvärdering	-2 624	-	-	-2 624
Effekt av ändrad skattesats	-11	-	-	-11
Upplösning omvärderingsreserv	-1 162	1 162	-	0
Utgående balans 2019-12-31	53 485	1 328 861	332 021	1 714 367

Förändring i eget kapital för moderbolaget

Tkr	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Eget kapital
	Reservfond	Balanserat resultat	
2018-01-01	11 371	740 678	752 050
Årets resultat 2018	-	12 543	12 543
Årets resultat 2019	-	232 358	232 358
Utgående eget kapital 2019-12-31	11 371	985 579	996 950

Kassaflödesanalys

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Premieinbetalningar	700 788	667 171	700 986	667 402
Premieutbetalningar till återförsäkrare	-41 858	-46 862	-41 858	-46 862
Skadeutbetalningar	-513 179	-516 694	-513 179	-516 694
Skadeinbetalningar från återförsäkrare	17 793	55 755	17 793	55 755
Driftsutgifter	-121 160	-115 631	-120 873	-116 752
Skatteutbetalningar	-12 717	-16 212	-10 170	-7 734
Övriga in- och utbetalningar	-61 139	36 461	-61 139	20 733
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-31 472	63 987	-28 440	55 847
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Direktavkastning	98 135	11 732	85 925	13 112
Nettoinvestering i finansiella placeringstillgångar	-219 158	-534 950	-219 158	-534 950
Nettoinvestering i materiella tillgångar	-1 148	-1 582	-855	-1 386
Övrigt	661	55 656	0	50 207
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-121 510	-469 144	-134 088	-473 017
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Utbetalda räntor	0	0	0	0
Amortering av lån	-11 750	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-11 750	0	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE	-164 732	-405 157	-162 528	-417 170
Likvida medel/kassa och bank vid årets början*	361 952	767 109	331 939	749 109
Likvida medel vid årets slut	197 220	361 952	169 411	331 939

* Med likvida medel/kassa och bank menas resurser som kan tas i anspråk för att fullgöra kortfristiga åtaganden.

Ejklus

Noter till de finansiella rapporterna

Om inget annat anges avser uppgifterna i notförteckningen både koncern- och moderbolaget. Samtliga beloppsuppgifter anges i Tkr.

Not 1 Redovisningsprinciper

Denna årsredovisning auges per 31 december 2019 och avser Länsförsäkringar Värmland, ömsesidigt försäkringsbolag med organisationsnummer 573201-8329 och med säte i Karlstad. Adressen till huvudkontoret är Köpmannagatan 2 A i Karlstad.

Årsredovisningen har godkänts av styrelsen och verkställande direktör den 12 mars 2020 och kommer bli föremål för fastställande på bolagets årsstämma den 24 april 2020. Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen.

GRUNDER FÖR UPPRÄTTANDET AV REDOVISNINGEN

Lagar och regler i koncernen

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och IFRIC-tolkningar sådana de antagits av EU. Vid upprättande har också svensk Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÄRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFRS 2015:12 samt Rådet för finansiell rapportering, RFR, rekommendation RFR 1 kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Nya och ändrade redovisningsprinciper

IFRS 16 Leasing är en ny standard avseende redovisning av leasing. Den största effekten från de nya reglerna är att en leasingtagare ska redovisa en leasingtillgång (rätten att använda en tillgång) och en finansiell skuld i balansräkningen. I resultaträkningen ersätts den linjära operationella leasingkostnaden av en kostnad för avskrivning av den leasade tillgången och en räntekostnad för den finansiella skulden. I nuläget redovisar inte leasingtagaren operationella leasar i balansräkningen. Länsförsäkringar Värmland har under 2018 identifierat och sammanställt värdet av samtliga leasingkontrakt enligt IFRS 16 och kommit fram till att bolagets årliga värde för leasing inte är väsentligt och därför inte behöver redovisas enligt IFRS 16. Ovan bedömning kvarstår även för räkenskapsåret 2019.

Beslutade men ännu inte tillämpade standarder

Ett antal nya standarder och tolkningar träder i kraft för räkenskapsår som börjar efter 1 januari 2019 och har inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Inga av dessa förväntas ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter med undantag av de som följer nedan:

IFRS 9 som ska tillämpas för räkenskapsåret som påbörjas 1 januari 2018 medför bland annat en annorlunda klassificering för värdering av vissa finansiella tillgångar. Standarden föreskriver att finansiella tillgångar ska redovisas till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via resultatet eller via övrigt totalresultat. Under 2018 har Länsförsäkringar Värmland genomfört ett affärsmodelltest för att bedöma hur bolagets finansiella tillgångar ska värderas enligt IFRS 9. Affärsmodelltestet är genomfört per portfölj och bedömningen baserad på normala omständigheter, således inte från stresstester.

Resultatet visar att Länsförsäkringar Värmland även i framtiden kommer redovisa bolagets finansiella tillgångar via verkligt värde i resultaträkningen. Försäkringsföretag har möjlighet att skjuta upp tillämpningen av standarden tills dess att IFRS 17 Försäkringsavtal, börjar tillämpas, dock senast 2022. Länsförsäkringar Värmland har för avsikt att utnyttja möjligheten att skjuta på tillämpningen av IFRS 9 från och med 1 januari 2018 då IFRS 9 annars skulle ha trätt i kraft.

IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades den 18 maj 2017 och ska ersätta IFRS 4 Försäkringsavtal. Den nya standarden har ännu inte antagits av EU

men föreslås träda i kraft för räkenskapsåret som inleds den 1 januari 2022 eller senare. Standarden kommer att eliminera motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den nya standarden kommer även att ställa ett utökat krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag.

Under 2019 utkom IASB med ändringsförslag till IFRS 17 som skickades för konsultation i branschen. IASB utreder svaren från konsultationen för att fastställa förändringarna. IASB planerar att utkomma med en uppdaterad standard under 2020. Finansinspektionen utreder hur en implementering av IFRS 17 ska ske i juridisk person och i koncernredovisningen för svenska försäkringsföretag.

Idag råder det osäkerhet i hur stor del av IFRS 17 som kommer att implementeras i svenska föreskrifter. Finansinspektionen överväger även att införa en tvåårig implementeringstid av föreskrifterna, vilket innebär att föreskrifterna ska tillämpas senast för det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024. Finansinspektionen kommer i samband med implementeringen av IFRS 17 att ompröva ställningstagandet om att onoterade försäkringsföretag ska tillämpa full IFRS i sin koncernredovisning.

Valuta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer bolagen bedriver sin verksamhet. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar orealiserade värdeförändringar.

Den till skadeförsäkringsrörelsen överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. samt på genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året. Vid beräkningen av räntesats används en marknadsanpassad modell som bygger på ett långsiktigt antagande. Använd räntesats för de långsiktiga affärerna har sin grund utifrån diskonteringsräntan, men det allmänna riskavdraget görs ej. Räntan är beräknad efter två olika fall som baseras på medelvärdet av räntan på 7-åriga, respektive 10-åriga svenska statsobligationer över åren 2015-2019, där värdet för 2019 beräknas som genomsnitt över perioden januari-augusti. Detta ger ett resultat på 0 procent respektive 0,50 procent som har använts.

Uppskattningar och bedömningar

Att upprätta de finansiella rapporterna fordrar att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskatt-

Handwritten signature: EPP

ningar som gjorts. De antaganden som ligger till grund för uppskattningar och bedömningar ses över regelbundet. Förändringar i gällande bedömningar och uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period.

Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av byggnader och mark samt försäkringstekniska avsättningar har betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Upplýsningar om värderingsmetod avseende byggnader och mark framgår av not 14. Värdering av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2 där upplýsningar om risker i verksamheten lämnas.

KONSOLIDERINGSPRINCIPER

Dotterbolag

Dotterbolag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att få ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras. Dotterbolag redovisas enligt förvärvsmetoden.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

INTÄKTER

Intäkter för förmedlade bank- och livtjänster

Bolaget förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och får ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen

Länsförsäkringar Värmland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (aktier, obligationer och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom till exempel Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Med grund i ovan redovisas därför aktier som identifieras till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar. I koncernen utgörs dessa av fordringar och likvida medel.

Redovisning av finansiella instrument

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörs-

skulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när förpliktelser i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en legal rätt och en avsikt att reglera mellanhavanden netto.

För alla räntebärande instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteintäkter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan löper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificeras som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (till exempel courtage) för dessa instrument kostnadsförs direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument på hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 17.

REDOVISNING AV KAPITALAVKASTNING

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det icke-tekniska resultatet. En del av den totala kapitalavkastningen förs till tekniskt resultat för försäkringsrörelsen baserat på försäkringsrörelsens genomsnittliga försäkringstekniska avsättningar för egen räkning. Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten f.e.r. och på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador f.e.r. under året.

Nedskrivning av finansiella tillgångar redovisade till upplupet anskaffningsvärde

En bedömning görs per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar förlorat i värde. Om en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar har förlorat i värde görs nedskrivning bara om det finns objektiva belägg att de förlorat i värde som resultat av en eller flera händelser som inträffat.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder värderas till verkligt värde inklusive transaktionskostnader och i efterföljande perioder upplupet anskaffningsvärde bestäms.

Värderingsprinciper

Verkligt värde definieras enligt IFRS 13 till det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållits vid försäljning av en tillgång eller betalats vid en överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer.

Verkligt värde på finansiella tillgångar, som är noterade på en aktiv marknad, motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna *Aktier och andelar* samt *Obligationer och andra räntebärande värdepapper*. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden, se not 17.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll, enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta värde.

Motsvarande värderingsprincip tillämpas också för innehav i Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och Humlegårdens Fastigheter AB.

Handwritten signature/initials

ÖVRIGA TILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade av- och nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter definieras som byggnader och mark som används i den egna verksamheten till mer än en obetydlig del.

Enligt IFRS ska reglerna i IAS 16 tillämpas för rörelsefastigheter i koncernen. Länsförsäkringar Värmland har valt att redovisa dessa enligt omvärderingsmetoden. Omvärderingsmetoden innebär att värdeförändringar till verkligt värde redovisas i övrigt totalresultat mot omvärderingsreserven i eget kapital istället för som tidigare i resultaträkningen. Vid övergången har marknadsvärdet per 1 januari 2009 satts som antaget anskaffningsvärde, vilket innebär att tidigare års värdeförändringar återfinns i balanserade vinstmedel. Avskrivningar på det omvärderade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter redovisas i enlighet med IAS 40 Förvaltningsfastigheter, då syftet med innehavet är att generera hyresintäkter och/eller värdestegring.

Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde, där värdeförändringen redovisas i resultaträkningen. För fastigheterna, som externvärderas en gång per år, har verkligt värde beräknats enligt kassaflödesmetoden. Fastigheternas faktiska drift- och underhållskostnader redovisas i bolagets kapitalförvaltningskostnader.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid avyttring av tillgången eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användningen eller avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttringen av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Värmland tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga Länsförsäkringar Värmlands försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till Avsättning för ej intjänad premie och kvardröjande risker i balansräkningen. Beräkning av avsättning sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras med samma räntekurva från EIOPA som används vid solvensberäkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning.

Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen.

Driftkostnader

Driftkostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, administrationskostnader samt skaderegleringskostnader. Driftkostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar. Driftkostnader för kapitalavkastning redovisas under icke tekniskt resultat som Kapitalavkastning kostnader. Under Icke tekniskt resultat redovisas även driftkostnader för förmedlad affär.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftkostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader.

EPD 1000

Rabatter

Länsbonus får de kunder som har sin boendeförsäkring hos Länsförsäkringar Värmland samt minst en privat försäkring eller vardagsekonomipaketet i Länsförsäkringar Bank AB eller en pensionsprodukt i Länsförsäkringar Liv AB. Länsbonus redovisas som en minskning av premieinkomsten.

ANDRA PRINCIPER

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital eller i övrigt totalresultat då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital respektive övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas på realiserade vinster i placeringstillgångar samt skillnaden mellan redovisade och skattemässiga värden på fastigheter. I koncernen tillkommer uppskjuten skatt på obeskattade reserver.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när de inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Ersättningar till anställda

Enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag ska en redogörelse för företagets ersättningar offentliggöras i samband med att årsredovisningen fastställs.

Beredning och beslut

Bolagets styrelse har inom sig utsett ett Ersättningsutskott med uppgift att ansvara för att bereda väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av bolagets Riktlinje för ersättning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande och vice ordförande. Utskottets sammansättning och uppgifter regleras i *Arbetsordning för ersättningsutskottet*.

Bolagets styrelse ska besluta om ersättning och övriga anställningsvillkor för vd.

Styrelsen delegerar till Ersättningsutskottet att besluta om ersättning till anställda som ingår i bolagets företagsledning och de centrala funktionerna. Beslut om personalförmåner fattas av bolagets styrelse.

Ersättningsutskottet har ansvaret för beredning och framtagande av bolagets Riktlinje för ersättning.

Generella principer för ersättning

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Värmland att på ett långsiktigt och tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och motverka ett överdrivet risktagande samt överensstämma med bolagets långsiktiga intressen. Ersättningarna får inte begränsa bolagets förmåga att upprätthålla en lämplig kapitalbas.

Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Anställda inom bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor och ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där bolaget är verksamt.

Bolagets pensionsplaner

Bolagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Bolaget har från och med 2008 två olika pensionsplaner i enlighet med bestämmelserna i kollektivavtal. Förmånsbestämd plan för alla födda 1971 och tidigare och avgiftsbestämd plan för alla födda 1972 eller senare där den förmånsbestämda delen utgör den största kostnaden.

Utöver ovanstående gör bolaget avsättning för pensioner utöver trygghandelagens regler för de anställda som omfattas av den så kallade "62-årsregeln", vilken innebär att alla anställda födda 1955 eller tidigare har rätt att gå i pension vid 62 års ålder. Grunden för avsättningen görs med utgångspunkt från tidigare observationer och en förväntad löneutveckling.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS, vilket innebär att internationella redovisningsstandarder tillämpas i den utsträckning det är möjligt enligt svensk lagstiftning på redovisningsområdet. Den finansiella rapporteringen för moderbolaget följer Lag om årsredovisning i Försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFS 2015:12 samt Rådet för finansiell rapportering, RFR 2 redovisning för juridiska personer.

Då koncernen följer full IFRS kommer redovisningsprinciperna i moderbolaget till vissa delar att skilja sig från de redovisningsprinciper som tillämpas i koncernen.

Dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärde-metoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förut-sättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet.

Skatter

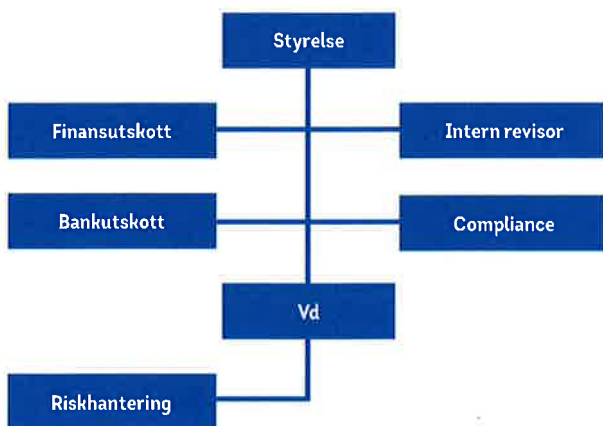
I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Inledning

Bolagets resultat beror dels på försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels på placeringsverksamheten och finansiella risker. Denna not beskriver hur risker hanteras samt ger kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Syftet med Länsförsäkringar Värmlands riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som företaget är exponerat för, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att tillse att Länsförsäkringar Värmland har en betryggande solvens i förhållande till de risker företaget är exponerat för. Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer och kan beskrivas på följande sätt.

Riskorganisation och arbetssätt

Styrelsen

Ansaret för Länsförsäkringar Värmlands riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om bolagets övergripande styrdokument, exempelvis affärsplan, policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen. Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via ett flertal olika rapporter. Styrelsen har även ett utskott till sitt förfogande, finansutskottet.

I Finansutskottet ingår tre styrelseledamöter. Finansutskottet har till uppgift att löpande följa utvecklingen av bolagets tillgångar och ta beslut om placeringar inom de ramar som styrelsen beslutat. Finansutskottet har protokollförda möten.

Internrevisor

Bolagets internrevisionsfunktion ska medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen. Internrevisionsfunktionen rapporterar till styrelse och vd.

Operativ organisation

I bolagets operativa riskorganisation finns förutom vd funktioner för riskhantering, regelefterlevnad och riskurval, i form av olika riskbedömningsutskott.

Riskhanteringsfunktionen är självständig och ansvarar för att bevaka, analysera, avrapportera bolagets riskexponeringar samt bidra till att utveckla företagets riskhanteringssystem. I detta ingår även att koordinera aktiviteter för identifiering, mätning, hantering och rapportering av väsentliga risker. Riskhanteringsansvarig rapporterar till styrelse och vd.

Compliancefunktionen är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bland annat till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevnaden i bolaget. Compliancefunktionen rapporterar till styrelse och vd.

Aktuariefunktionen ansvarar för beräkning av försäkrings- tekniska avsättningar, bistår vid premieberäkningar och bidrar till bolagets ERSA-process. Även denna funktion rapporterar till styrelse och vd.

Bolagets olika riskbedömningsutskott har till uppgift att bedöma nya och befintliga risker inom skadeförsäkrings- och kreditverksamheten. Utskotten har rätt att ta egna beslut om bolaget ska acceptera en risk eller inte. Detta får dock bara ske inom de olika medlemmarnas behörigheter.

Bolagets riskhanteringssystem syftar till att ge ledningen, och verksamheten som helhet, en möjlighet att på ett effektivt sätt hantera risker. Riskhanteringen är en naturlig del av verksamheten och det är hela organisationens ansvar att bidra till riskhanteringssystemet. En förutsättning för detta är att riskhanteringssystemet är väl integrerat med bolagets system för företagsstyrning.

Rapportering av risk

Styrelsen följer genom rapportering från ansvariga för affärsverksamheten, kapitalförvaltningen, aktuariefunktionen, riskhanteringsfunktionen, compliancefunktionen och funktionen för internrevision upp bolagets risker och att riskhantering fungerar väl.

Den externa rapportering avseende risk är till stor del styrd av legala krav. I Sverige är det Finansinspektionen som är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporterar bolaget in uppgifter om bland annat kapitalbas och kapitalkrav till Finansinspektionen.

Bolaget mäter och kvantifierar risk i enlighet med Solvens II standardformel. I standardformeln mäts risk för följande riskkategorier; försäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Det totala solvenskapitalkravet ställs sedan i relation till bolagets kapitalbas.

Bolagets styrelse får en intern riskrapport en gång per kvartal där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan kapitalbasen och kapitalkravet har utvecklats.

Inför väsentlig förändring analyseras förändringens påverkan på bolagets riskprofil. Eventuella väsentliga förändringar och en analys av dess påverkan på bolagets riskprofil ingår i den kvartalsvisa interna riskrapporten.

En central och årligen återkommande aktivitet, inom ramen för riskhanteringssystemet, är bolagets Egen risk och solvensanalys (ERSA). Hur arbetet bedrivs beskrivs i bolagets Riktlinje avseende ERSA som är fastställd av styrelsen. Analysen tar utgångspunkt i bolagets riskprofil och en genomgång av bolagets samtliga väsentliga risker. Analysen är framtidsblickande och innehåller en bedömning av om bolagets kapitalresurser är, och kommer att vara, tillräckliga i förhållande till de risker bolaget ska bära om dess affärsplan realiserar.

Handskrift

Skadeförsäkringsrisk

Skadeförsäkringsrisker består av premierisk, reservsättningsrisk och katastrofrisk. Innebörden i dessa begrepp och bolagets generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Premierisk

Är risken att skade- och driftkostnaderna inte täcks av premieintäkter. Det vill säga risken för förlust på grund av ogynnsamt skadeutfall. Premierisken innehåller naturligt en genuin osäkerhet om det faktiska utfallet av varje enskilt försäkringsavtal och därmed en osäkerhet om det totala utfallet inom respektive affärsgren.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker för att reglera inträffande skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Katastrofrisk

Bolagets verksamhetsområde är i huvudsak begränsat till Värmlands län, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand- eller naturskada.

Främst är det olika typer av egendomsförsäkring (exempelvis fastighets-, lantbruk/skogs- och villaförsäkring) som är särskilt känslig för denna geografiska koncentration. Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reducering av katastrofrisk.

Annullationsrisk

En ny risk, annullationsrisk, har tillkommit som en följd av ett premiereservsprojekt som bedrivits på Länsförsäkringar AB. Bolagen har tidigare använt ett förenklat beräkningssätt som bland annat inneburit att premiefordran redovisats som en tillgång, precis som i den finansiella redovisningen. Nu dras den istället av från de försäkringstekniska avsättningarna (FTA) och därvid uppstår annullationsrisk, vilken definieras som påverkan på FTA av att vi inte får in 40 procent av denna premiefordran.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom sjukdom- och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon, trafikförsäkring samt mottagen livåterförsäkring från Länsförsäkringar Liv.

Riskhantering i försäkringsverksamheten är grundläggande i alla försäkringsbolag. En i grunden korrekt riskanpassad prissättning är nödvändig för att trygga bolagets lönsamhet på lång sikt. Precis som korrekta avsättningar för framtida skadeutbetalningar (skadereserver) vilka också har en direkt påverkan på resultatet.

För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte, återförsäkring, tillsammans med de 22 övriga länsbolagen i Länsförsäkringsgruppen.

Hantering av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB genom dess helägda dotterbolag Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag (publ). Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen – per riskslag – fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår.

Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse och i tredje hand för det totala årsresultatet. Den del

av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall.

Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsbegränsningar (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas och omförhandlas varje år.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd. Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 Mdr för de 23 länsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet eller till en del inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken *Operativa risker*. Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga där en stor andel av utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

För både trafik och sjuk- och olycksfallsaffären tillkommer en osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur dessa affärer belastas med kostnader.

Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, det vill säga en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen.

Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Känslighetsanalys, försäkringsrisken	Inverkan på vinst före skatt		Inverkan på eget kapital	
	2019	2018	2019	2018
1% ökning i totalkostnadsprocent	-6 200	-6 230	-4 873	-4 859
1% minskning i premienivån	-4 161	-4 070	-3 271	-3 175
1% ökning i skadekostnaden	-5 183	-4 617	-4 074	-3 601
10 % ökning i premier för avgiven återförsäkring	-4 602	-5 006	-3 617	-3 905

Ovanstående tabell visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringen i olika parametrar.

EPD WP

Skadekostnad före återförsäkring, brutto (Tkr)

Skadeår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppskattad skadekostnad:											
- i slutet av skadeåret	330 016	278 120	302 948	350 510	406 831	425 350	507 860	451 390	465 750	490 366	
- ett år senare	337 752	280 408	303 548	366 365	435 863	436 917	494 869	452 299	476 641		
- två år senare	332 003	267 277	303 118	364 458	431 625	437 597	474 852	450 790			
- tre år senare	322 309	262 194	306 320	342 801	445 831	434 925	472 118				
- fyra år senare	320 036	263 505	306 289	342 675	435 885	432 073					
- fem år senare	320 501	269 784	306 331	337 779	436 771						
- sex år senare	318 962	271 069	306 137	337 416							
- sju år senare	319 799	268 366	313 721								
- åtta år senare	318 067	269 287									
- nio år senare	316 631										
Nuvarande skattning av total skadekostnad	316 631	269 287	313 721	337 416	436 771	432 073	472 118	450 790	476 641	490 366	
Totalt utbetalt	294 418	239 206	268 845	303 595	393 925	390 281	423 003	385 442	378 613	262 301	
Summa kvarstående skadekostnad	22 212	30 082	44 877	33 821	42 846	41 792	49 115	65 348	98 028	228 065	656 186
Avsättning avseende skadeår 2009 och tidigare											305 821
Avsättning skadelivräntor											181 792
Total avsättning i balansräkningen brutto (exklusive skadebehandlingsreserv)											1 143 799

Skadekostnad efter återförsäkring, netto (Tkr)

Skadeår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppskattad skadekostnad:											
- i slutet av skadeåret	319 823	271 569	294 418	342 636	369 911	394 339	418 028	439 525	453 678	470 234	
- ett år senare	325 785	273 067	294 628	353 037	389 961	402 209	404 590	438 873	465 493		
- två år senare	320 108	260 028	291 750	353 884	378 224	397 437	395 891	436 738			
- tre år senare	315 471	254 320	293 433	331 701	388 310	406 446	461 444				
- fyra år senare	313 037	255 440	295 809	331 126	408 866	425 484					
- fem år senare	313 678	262 416	295 048	322 265	420 365						
- sex år senare	313 953	263 838	291 987	322 220							
- sju år senare	314 741	260 946	292 128								
- åtta år senare	313 072	262 062									
- nio år senare	311 757										
Nuvarande skattning av total skadekostnad	311 757	262 062	292 128	322 220	420 365	425 484	461 444	436 738	465 493	470 234	
Totalt utbetalt	294 418	239 206	268 019	294 566	393 925	390 281	422 034	382 364	378 613	259 457	
Summa kvarstående skadekostnad	17 339	22 856	24 108	27 655	26 440	35 203	39 411	54 374	86 880	210 777	545 042
Avsättning avseende skadeår 2009 och tidigare											340 787
Total avsättning i balansräkningen netto (exklusive skadebehandlingsreserv)											885 829

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års prognoser över skadekostnaden för enskilda år ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden.

Tabellen *Skadekostnad före/efter återförsäkring* visar uppskattad skadekostnad för respektive år och nuvarande skattning av skadekostnaden. Av den övre delen av tabellen framgår skattningen av den totala skadekostnaden per kalenderår. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisk avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. För Länsförsäkringar Värmland utgörs dessa risker av bolagets skadelivräntor, vilket medför att relevanta underkategorier i sin tur är livsfallrisk, driftkostnads-

risk och omprövningsrisk. Länsförsäkringar Värmland exponeras för dessa risker dels via bolagets egna skadelivräntor, dels via mottagen återförsäkring där bolaget tar emot motsvarande risker i skadelivräntor tillhörande Länsförsäkringar Sak.

Livsfallrisk är risken för förlust till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits och utgör därmed en risk i bolagets skadelivränterörelse där åtagandet utgörs av livsvarigt löfte om utbetalningar. Risken hanteras genom en kontinuerlig uppföljning av dödligheten inom Länsförsäkringsgruppens skadelivräntebestand samt genom spridning av risken för ändrade dödlighetsantaganden genom intern återförsäkring.

Marknadsrisk (finansiell risk)

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och fastighetspriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar,

EPD MP

skulder samt det redovisade värdet på diskonterade försäkrings-tekniska avsättningar. Marknadsrisken är risken för förlust då verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i dessa marknadspriser.

För Länsförsäkringar Värmlands del är det aktiekurs-, fastighets- och ränterisk som är de mest påtagliga riskerna.

Bolaget har policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen som beskriver hur bolaget ska placera sina tillgångar och till vilken risk detta får ske. Policies revideras minst en gång per år och beslutas av styrelsen. I detta regelverk har bolaget även tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet.

Länsförsäkringar Värmlands placeringssammansättning och avkastningar per placeringstillgång framgår av totalavkastningstabellen i förvaltningsberättelsen. Målet för bolagets kapitalförvaltning är att långsiktigt generera en så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och tillgänglighet.

Försäkringstekniska avsättningar täcks i huvudsak av räntebärande placeringar.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är koncernens enskilt största marknadsrisk. Totalt har koncernen en aktieexponering på 1 874 (1 357) Mkr, i detta innehav ingår Länsförsäkringar AB. Aktieportföljen, utöver innehavet i Länsförsäkringar AB, uppgår till 1 216 Mkr.

Bolaget försöker minska risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera olika branscher och geografiska regioner. Aktiernas sammansättning framgår av totalavkastningstabellen i förvaltningsberättelsen samt i not 16.

Känslighetsanalys, aktiekursrisk

Inverkan på vinst före skatt, Mkr	2019	2018
Kursnedgång på aktier med 10 %	-187,4	-135,7
Kursuppgång på aktier med 10 %	187,4	135,7

Känslighetsanalys, aktiekursrisk

Inverkan på eget kapital, Mkr	2019	2018
Kursnedgång på aktier med 10 %	-147,3	-105,8
Kursuppgång på aktier med 10 %	147,3	105,8

Valutakursrisk

Bolaget har placeringstillgångar i fonder som i sin tur placerar i utlandet. Värdet på dessa uppgår till 446,6 (328,4) Mkr. Den största delen av exponeringen finns i USA och Euroländerna. Maximalt 7 procent av de totala placeringstillgångarna får vara placerade i annan valuta än svenska kronor. Valutasäkring för att minska valutarisken är tillåten.

Känslighetsanalys, valutakursrisk

Inverkan på resultat före skatt, Mkr	2019	2018
10 % nedgång i valutakurser	-44,7	-32,8

Ränterisk

Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 763,0 (767,8) Mkr. Dessa tillgångar består av realränteobligationer och räntebärande fonder vilket motsvarar bolagets policy.

Koncernen hade vid ingången av året räntebärande finansiella skulder i form av lån till externa långivare med fastigheterna som säkerhet som uppgår på balansdagen till 0 (11,8) Mkr. Detta lån är löst under året.

Känslighetsanalys, ränterisk

Inverkan på vinst före skatt, Mkr	2019	2018
Ränteuppgång med 1 %	5,4	6,9
Räntenedgång med 1 %	-8,3	-10,5

Känslighetsanalys, ränterisk

Inverkan på eget kapital, Mkr	2019	2018
Ränteuppgång med 1 %	4,2	5,4
Räntenedgång med 1 %	-6,5	-8,2

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafik- och olycksfallsförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto) i trafik- och olycksfallsaffären till 254,1 (264,9) Mkr. Den ackumulerade diskonteringseffekten, det vill säga skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver (brutto) uppgår till 3,9 (10,2) Mkr.

Spreadrisk

Spreadrisk är risken för förlust till följd av ändring i differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor. Bolaget hanterar risken genom att fastställa limiter avseende hur stor del av den totala portföljen som får utgöras av obligationer med kreditrisk samt vilken rating deras emittenter ska ha.

Fastighetsrisk

Bolaget har en exponering i fastigheter som uppgår till totalt 277,1 (258,1) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. Fastigheterna finns på en fungerande marknad i centrala Karlstad och en årlig marknadsvärdering sker av extern part.

Känslighetsanalys, fastighetsrisk

Inverkan på resultat före skatt, Mkr	2019	2018
Avkastningskravet ökar med 0,5 %	-16,4	-14,1
Avkastningskravet minskar med 0,5 %	+19,5	+16,6

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har bolaget fastställt vilken den lägsta kreditvärdering en emittent ska ha. Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen.

För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare. Bolaget har på balansdagen 257,9 (235,5) Mkr i återförsäkrades andel av oreglerade skador. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna.

Handwritten signature/initials

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk är risken för förluster till följd av att placerings-tillgångar inte är väl diversifierade. Bolaget har i form av innehavet i Länsförsäkringar AB en aktiepost som kan sägas utgöra en koncentrationsrisk, men Länsförsäkringar AB i sin tur är en koncern med diversifierad verksamhet inom bank och försäkring.

Bolaget äger vidare fastigheter direkt via dotterbolag samt indirekt via innehav i fastighetsbolaget Humlegården Fastigheter AB samt skog via Hällefors Tierp Skogar AB. Dessa kan som enskilda innehav också utgöra en koncentrationsrisk. Bolagets strävan avseende övriga innehav är att ha en väldiversifierad placeringsportfölj vilken fastställs genom limitnivåer för respektive tillgångsslag med en god diversifiering mellan tillgångsslag, geografiska marknader och enskilda emittenter.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För bolaget är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som riktlinje att alltid ha en likviditet (kassa och bankmedel) som uppgår till minst 100 Mkr. Utöver detta finns möjlighet att med kort varsel göra större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Affärsrisk

Avser risk för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, en sämre intjäning eller rykten. Affärsrisker är därmed en följd av dels interna händelser men även externa händelser som konsument- eller konkurrentbeteende. Bolaget arbetar därför kontinuerligt med bevakning av interna och externa händelser som kan innebära risker eller möjligheter.

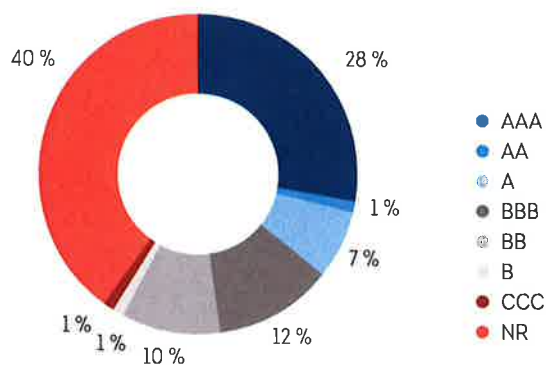
Inom ramen för arbetet med bolagets långsiktiga strategiska plan och mer kortsiktiga verksamhetsplan identifieras affärsrisker som sedan löpande hanteras i företagsledning och styrelse. Händelser som inte kan förutses leder till ytterligare behandling på lednings- och styrelsenivå, när behov av det uppkommer.

Som generell princip gäller att den som ansvarar för en del av verksamheten också ansvarar för de risker som kan uppkomma, detta gäller även för affärsriskerna. I bolagets egna risk- och solvensanalys (ERSA) utgör de identifierade affärsriskerna en input vid framtagandet av bolagets negativa scenarier (stresser).

Operativa risker

En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Processerna är

Rating räntebärande placeringar

Rating återförsäkringsfordringar

Kreditbetyg	Andel 2019	Andel 2018
AA	42,19 %	36,65 %
A	56,69 %	61,85 %
BBB	-	0,01 %
Saknar rating	1,12 %	1,49 %

även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar.

Bolagets funktioner för riskhantering, compliance och internrevision har som nämnts bland annat till uppgift att på olika sätt hjälpa till att identifiera och granska bolagets operativa risker.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Livs respektive Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller bolaget en provision. Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalnings-skyldig om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad eftersom annullationsansvar bara är treårigt.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget ska ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att bolaget ska stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Risker i övrig verksamhet i förhållande till avsättningar och eventualförpliktelser bedöms inte föreligga.

Finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska avsättningar

Tkr	Redovisat värde			Kassaflöden			
	Totalt	Varav utan kontraktsenliga förfall	Varav med kontraktsenliga förfall	< 3 mån	3 mån-1 år	1 år-5 år	> 5 år
Finansiella tillgångar	2 637 231	2 514 291	122 940	0	25 759	0	97 181
Försäkringstekniska avsättningar f e r	927 356	927 356	-	-	78 156	444 194	405 005

Tabellen visar en analys av kassaflödet där de finansiella tillgångarna delas in i kontrakt med kända kassaflöden och kontrakt där flöden inte är kända. Dessutom visar tabellen även det förväntade kassaflödet för bolagets försäkringstekniska avsättningar.

Not 3 Premieinkomst				
	Koncernen		Moderbolaget	
Tkr	2019	2018	2019	2018
Direkt försäkring i Sverige	646 092	632 016	646 289	632 247
Mottagen återförsäkring	47 439	46 273	47 439	46 273
Summa premieinkomst	693 531	678 289	693 728	678 520

Not 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen			
Tkr	2019	2018	
Överförd kapitalavkastning	8 408	8 551	
Räntesatser, procent			
Avsättning för trafikförsäkringar och mottagen återförsäkring med lång avvecklingstid	0,00 %	0,25 %	
Avsättning för olycksfallsförsäkring med lång avvecklingstid	0,50 %	0,75 %	
Avsättning för försäkring med kort avvecklingstid	0,10 %	0,10 %	

I not 1 redogörs hur "överförd kapitalavkastning" har beräknats.

Not 5 Utbetalda ersättningar						
	2019			2018		
Tkr	Före avgiven återförsäkring	Avgiven återförsäkring	Försäkringsersättningar, f e r	Före avgiven återförsäkring	Avgiven återförsäkring	Försäkringsersättningar, f e r
Utbetalda försäkringsersättningar	-470 685	17 793	-452 892	-478 845	55 755	-423 091
Skaderegleringskostnader	-42 494	0	-42 494	-37 848	0	-37 848
Utbetalda försäkringsersättningar	-513 179	17 793	-495 386	-516 694	55 755	-460 939

Not 6 Driftkostnader				
	Koncernen		Moderbolaget	
Tkr	2019	2018	2019	2018
Anskaffningskostnader	-69 981	-74 369	-69 981	-74 369
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	2 055	2 004	2 055	2 004
Administrationskostnader	-44 115	-34 354	-45 901	-36 254
Provisioner i avgiven återförsäkring	0	0	0	0
Summa driftkostnader	-112 041	-106 719	-113 827	-108 620
Totala driftkostnader före funktionsindelning				
Kostnadsslagsindelning				
Personalkostnader	-92 081	-85 090	-92 081	-85 090
Lokalkostnader	-8 325	-8 199	-8 325	-8 199
Avskrivningar	-3 712	-3 617	-1 754	-1 699
Övrigt	-92 923	-86 890	-96 667	-90 708
Summa totala driftkostnader före funktionsindelning	-197 041	-183 796	-198 827	-185 696
Avgår				
Driftkostnad för finans och fastighet	-2 996	-3 634	-2 996	-3 634
Kostnader för förmedlad affär	-39 510	-35 595	-39 510	-35 595
Skaderegleringskostnader	-42 494	-37 848	-42 494	-37 848
Summa övriga driftkostnader	-85 000	-77 077	-85 000	-77 077
Driftkostnader i sakförsäkringsrörelsen	-112 041	-106 719	-113 827	-108 620

Handwritten signature/initials.

Not 7 Övriga tekniska kostnader

Trafikförsäkringsföreningsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige. Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF.

Driftkostnaderna och skaderegleringskostnaderna hos TFF överstiger regelmässigt intäkter och det uppkommer årligen ett nettounderskott. Av regler i trafikskadelagen följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera nettounderskottet.

Länsförsäkringsgruppens andel är cirka 40 procent av totalt belopp att finansiera.
För Länsförsäkringar Värmlands del beräknas kostnaderna 2019 till 3 144 (2 498) Tkr.

Not 8 Kapitalavkastning

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
<i>Kapitalavkastning, intäkter</i>				
Hyresintäkter från byggnader och mark	18 488	18 265	5	-
Utdelning på aktier och andelar	1 561	8 294	1 561	8 294
Ränteintäkter m m				
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 243	3 440	4 623	4 820
- övriga ränteintäkter	63	24	0	0
- valutakursvinst, brutto	421	294	421	294
Realisationsvinster				
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 647	0	2 647	0
- aktier och andelar	84 323	42 114	84 323	42 114
Summa kapitalavkastning, intäkter	110 745	72 430	93 580	55 521
<i>Kapitalavkastning, kostnader</i>				
Kapitalförvaltningskostnader	-3 376	-3 633	-3 375	-3 634
Fastighetsskatt	-1 693	-1 521	-6	-6
Driftkostnader fastigheter	-6 603	-6 150	-57	-
Räntekostnader				
- fastighetslån	0	-34	-	-
- valutakursförlust, brutto	-2 314	-484	-2 314	-484
- övriga räntekostnader	-39	-66	-8	-66
Reaförluster placeringstillgångar				
- obligationer och andra räntebärande värdepapper	-3 787	-1 212	-3 787	-1 212
Summa kapitalavkastning, kostnader	-17 812	-13 100	-9 547	-5 401

Not 9 Orealiserade vinster och förluster placeringstillgångar

Tkr	Koncernen				Moderbolaget			
	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster		Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
<i>Orealiserade resultat</i>								
- byggnader och mark	9 914	4 000	-	-	-	-	-	-
- aktier och andelar	275 739	9 004	0	-47 453	207 905	0	0	-47 453
- räntebärande värdepapper	19 296	1 384	0	-4 677	19 296	1 384	0	-4 677
Summa orealiserade vinster och förluster	304 948	14 388	0	-52 130	227 201	1 384	0	-52 130

Handwritten signature/initials

Not 10 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument
KONCERNEN 2019 - Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	360 381	-	-	-	360 381
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20 772	-	-	-	20 772
Summa	381 153	0	0	0	381 153

Finansiella skulder, Tkr	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fastighetslån	-	0	0
Summa	0	0	0

MODERBOLAGET 2019 - Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	292 547	-	-	-	292 547
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22 120	-	-	-	22 120
Summa	314 667	0	0	0	314 667

Finansiella skulder, Tkr	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fastighetslån	-	0	0
Summa	0	0	0

KONCERNEN 2018 - Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	11 958	-	-	-	11 958
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-782	-	-	-	-782
Summa	11 176	0	0	0	11 176

Finansiella skulder, Tkr	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fastighetslån	-	-34	-34
Summa	0	-34	-34

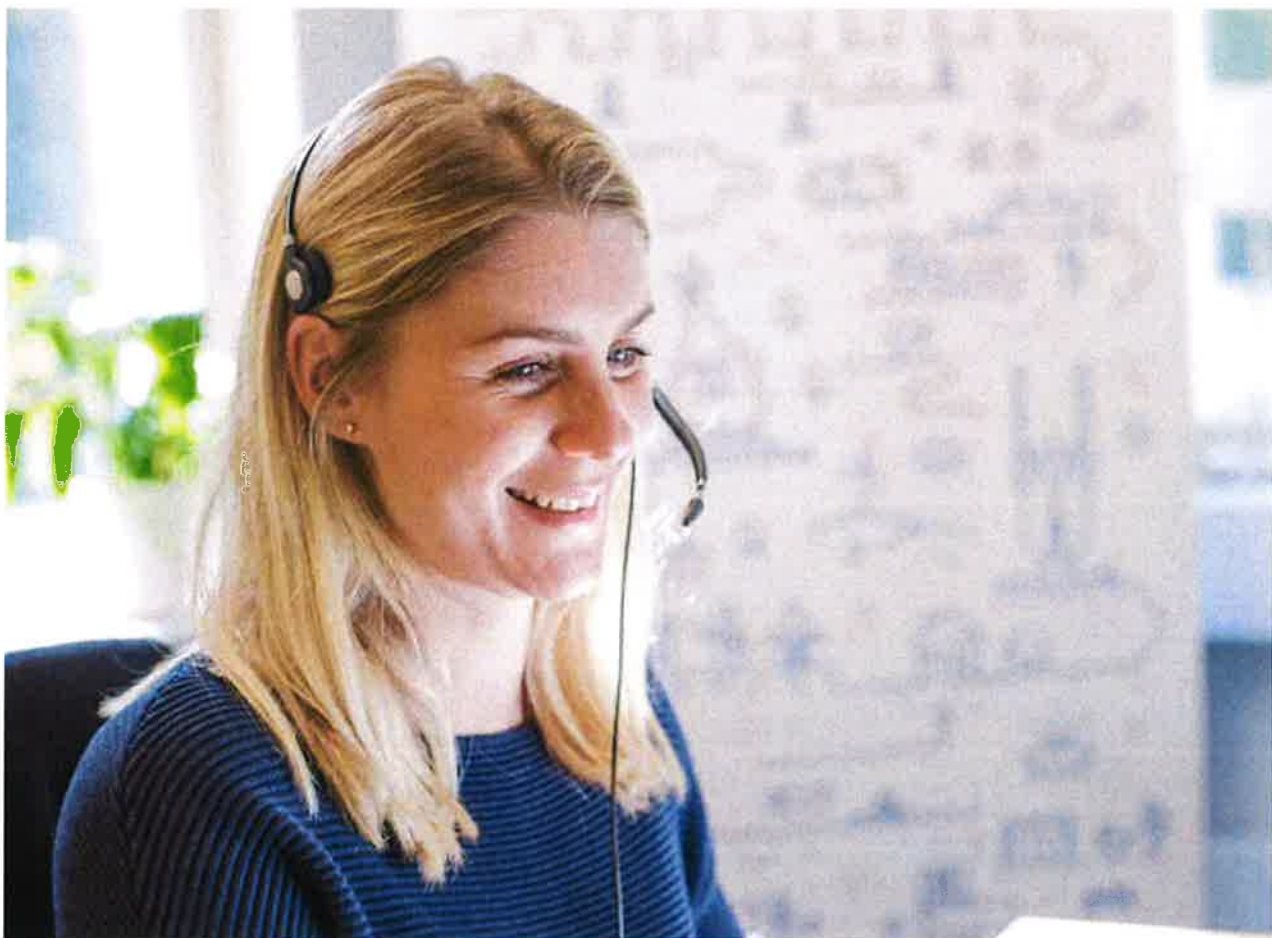
MODERBOLAGET 2018 - Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella instrument som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	2 954	-	-	-	2 954
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	609	-	-	-	609
Summa	3 563	0	0	0	3 563

Finansiella skulder, Tkr	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Fastighetslån	-	0	0
Summa	0	0	0

Not 11**Övriga intäkter och kostnader**

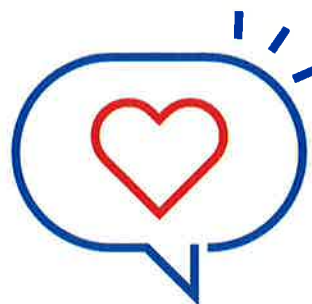
Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
<i>Övriga intäkter</i>				
Intäkter avseende förmedlad affär Bank	32 098	30 497	32 098	30 497
Intäkter avseende förmedlad affär Liv	8 093	9 113	8 093	9 113
Summa övriga intäkter	40 191	39 611	40 191	39 611
<i>Övriga kostnader</i>				
Kostnader avseende förmedlad affär Bank	-33 228	-30 196	-33 228	-30 196
Kostnader avseende förmedlad affär Liv	-6 282	-5 399	-6 282	-5 399
Summa övriga kostnader	-39 510	-35 595	-39 510	-35 595
Summa övriga intäkter och kostnader	681	4 016	681	4 016

Not 13 Immateriella tillgångar

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	5 220	5 220	5 220	5 220
Årets anskaffningar	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	5 220	5 220	5 220	5 220
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 088	-1 044	-2 088	-1 044
Årets avskrivningar	-1 044	-1 044	-1 044	-1 044
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 132	-2 088	-3 132	-2 088
Summa immateriella tillgångar	2 088	3 132	2 088	3 132

Immateriell tillgång avser förvärvad sjuk- och olycksfallsaffär.

Not 14 Byggnader och mark

Koncernen 2019	Förvaltnings- fastigheter	Rörelse- fastigheter	Totalt	Koncernen 2018	Förvaltnings- fastigheter	Rörelse- fastigheter	Totalt
Tkr				Tkr			
Ingående verkligt värde 2019-01-01	110 000	148 085	258 085	Ingående verkligt värde 2018-01-01	106 886	142 000	248 886
Anskaffningsvärde	87 470	114 000	201 470	Anskaffningsvärde	87 377	112 951	200 328
Investeringar i fastigheterna	86	206	292	Investeringar i fastigheterna	93	104	197
Omklassificeringar	0	0	0	Omklassificeringar	-945	945	0
Ackumulerade avskrivningar	0	-30 450	-30 450	Ackumulerade avskrivningar	0	-27 874	-27 874
varav årets avskrivningar	0	-2 576	-2 576	varav årets avskrivningar	0	-2 414	-2 414
Orealiserad värdeförändring	32 444	73 329	105 773	Orealiserad värdeförändring	23 475	61 959	85 434
Utgående verkligt värde 2019-12-31	120 000	157 085	277 085	Utgående verkligt värde 2018-12-31	110 000	148 085	258 085

Fastigheterna, förutom fritidshuset, ligger i centrala Karlstad. Fritidshuset för personalen ligger i Torsby kommun.

Värderingsmetod

Vid värderingen beaktas nuvärdesberäknade årliga kassaflöden samt ett nuvärdeberäknat restvärde vid kalkylperiodens slut. Värdering har utförts av oberoende värderingsman. Använt avkastningskrav vid beräkningarna är 5,75 procent till 5,9 procent.

I Moderbolaget redovisas fastigheter som rörelsefastighet.

Antaganden vid värdering till verkligt värde	2019	2018
Hysesintäkter	24 748	24 152
Kalkylränta vid diskontering, procent	7,8% - 7,9%	8,1-8,3 %
Direktavkastningskrav, procent	5,8% - 5,9%	6,2-6,3 %

Byggnader och mark, Moderbolaget

Ackumulerade anskaffningsvärden	Bokfört värde	Bokfört värde
Vid årets början	314	314
Aktivering förbättring	0	0
Vid årets slut	314	314

Ackumulerade värdejusteringar

Vid årets början	771	631
Värdejustering	0	140
Vid årets slut	771	771
Totalt värde byggnader och mark	1 085	1 085

Handwritten signatures and initials.

Not 15 Aktier och andelar i koncernbolag

Innehav i dotterföretag	Säte	Antal	Ägarandel	Bokfört värde	Eget kapital	Resultat senast upprättade bokslut
Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB	Karlstad	83 500	100	10 020	89 496	6 402
Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB	Karlstad	2	1	2	200	0
Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB	Karlstad	1000	100	206 242	206 240	0
Summa aktier och andelar				216 264		

Not 16 Andra finansiella placeringstillgångar

	2019		2018	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Anskaffningsvärden och verkliga värden, Moderbolaget Tkr				
Aktier och andelar	789 953	1 543 480	642 901	1 190 016
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	738 537	763 007	762 208	767 784
Summa	1 528 491	2 306 487	1 405 108	1 957 800
Noterade svenska aktier	19 011	62 327	19 011	46 558
<i>Onoterade aktier och andelar</i>				
Länsförsäkringar AB	166 743	642 695	166 743	568 018
Övriga onoterade aktier och andelar	37 369	39 353	2 360	3 313
Summa onoterade svenska aktier och andelar	204 112	682 048	169 103	571 331
<i>Noterade andelar i aktiefonder</i>				
Svenska aktiefonder	263 613	382 046	187 803	242 820
Utländska aktiefonder	303 218	417 058	266 984	329 306
Summa noterade andelar i aktiefonder	566 830	799 105	454 786	572 126
Totalt aktier och andelar i moderbolaget	789 953	1 543 480	642 901	1 190 016
Tillkommer aktier i koncernen				
Humlegården Fastigheter AB (Onoterad aktie)	110 367	205 342	110 367	167 135
Hällefors Tierps Skogar AB (Onoterad aktie)	95 775	125 402	-	-
Summa aktier och andelar i koncernen	996 095	1 874 224	753 268	1 357 151

Upplupet anskaffningsvärde och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper i moderbolaget/koncernen.

Anskaffningsvärden och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2019		2018	
	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Noterade obligationer och andra räntebärande papper				
Räntebärande fonder	619 382	640 329	643 052	644 009
Statens Realränteobligationer	119 156	122 678	119 156	123 775
Summa svenska värdepapper	738 538	763 007	762 208	767 784

Not 17 Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori

KONCERNEN 2019 - finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Aktier och andelar	1 874 224	-	1 874 224	1 874 224
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	763 007	-	763 007	763 007
Lån	-	-	-	-
Övriga fordringar	-	26 137	26 137	26 137
Kassa och bank	-	197 220	197 220	197 220
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	262	262	262
Summa	2 637 231	223 619	2 860 850	2 860 850

Finansiella skulder, Tkr	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	33 613	33 613
Summa	33 613	33 613

MODERBOLAGET 2019 - finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Aktier och andelar	1 543 480	-	1 543 480	1 543 480
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	763 007	-	763 007	763 007
Lån	-	69 000	69 000	69 000
Övriga fordringar	-	26 137	26 137	26 137
Kassa och bank	-	169 411	169 411	169 411
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	262	0	0
Summa	2 306 487	264 810	2 571 035	2 571 035

Finansiella skulder, Tkr	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	32 052	32 052
Summa	32 052	32 052

KONCERNEN 2018 - finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Aktier och andelar	1 357 151	-	1 357 151	1 357 151
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	767 784	-	767 784	767 784
Lån	-	-	-	-
Övriga fordringar	-	25 338	25 338	25 338
Kassa och bank	-	361 952	361 952	361 952
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	258	258	258
Summa	2 124 935	387 548	2 512 483	2 512 483

Finansiella skulder, Tkr	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	36 820	36 820
Summa	36 820	36 820

MODERBOLAGET 2018 - finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen

Finansiella tillgångar, Tkr	Via identifiering	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Aktier och andelar	1 190 016	-	1 190 016	1 190 016
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	767 784	-	767 784	767 784
Lån	-	69 000	69 000	69 000
Övriga fordringar	-	25 335	25 335	25 335
Kassa och bank	-	331 939	331 939	331 939
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	258	258	258
Summa	1 957 800	426 532	2 384 332	2 384 332

Finansiella skulder, Tkr	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	34 094	34 094
Summa	34 094	34 094

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelningen av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1 Enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Nivå 2 Utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3 Utifrån indata som inte är observerbar på marknaden värderas aktier och andelar enligt nedanstående:

LFAB-aktien värderas till substansvärde. Substansvärdet för LFAB-aktien är det samma som LFAB-koncernens redovisade beskattade egna kapital. Det som påverkar förändringar i substansvärdet på LFAB-aktien är således årets totalresultat i LFAB-koncernen. Tillgångarna i LFAB består huvudsakligen av värdet på aktierna i dotterbolagen och det är i dotterbolagen som koncernens resultat huvudsakligen uppstår.

Humlegården Fastigheter AB och Hällefors Tierp Skogar AB värderas till substansvärde. Substansvärdet består av koncernens egna kapital plus övervärdet i fastigheter. Övervärdet är lika med fastigheternas marknadsvärde minus koncernmässigt bokfört värde korrigerat för latent skatt. Fastigheterna värderas av externa värderingsföretag, detta görs med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då marknaden för fastighetstransaktioner fungerar normalt har det medfört att ortspriser varit tillgängliga och använts.

Länsförsäkringar Värmland gör i vart och ett av fallen en bedömning av rimligheten i värdet och tar in underliggande värden i de innehav där så är möjligt. Där detta inte är möjligt finns en löpande kontakt med styrelsen i respektive bolag för att säkerställa riktigheten i värderingen av tillgångarna. Om misstankar finns att värdena i något av innehaven skulle vara inkorrekta så förmedlas detta till styrelsen som för detta vidare till respektive bolag.

KONCERNEN 2019

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Aktier och andelar	861 432	-	1 012 792	1 874 224
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	763 007	-	-	763 007
Summa	1 624 439	0	1 012 792	2 637 231
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Övriga skulder	33 613	-	-	33 613
Summa	33 613	0	0	33 613

MODERBOLAGET 2019

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Aktier och andelar	861 432	-	682 048	1 543 480
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	763 007	-	-	763 007
Summa	1 624 439	0	682 048	2 306 487
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Övriga skulder	32 052	-	-	32 052
Summa	32 052	0	0	32 052

KONCERNEN 2018

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Aktier och andelar	618 685	-	738 466	1 357 151
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	767 784	-	-	767 784
Summa	1 386 469	0	738 466	2 124 935
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Övriga skulder	36 820	-	-	36 820
Summa	36 820	0	0	36 820

MODERBOLAGET 2018

Tkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Aktier och andelar	618 685	-	571 331	1 190 016
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	767 784	-	-	767 784
Summa	1 386 469	0	571 331	1 957 800
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde</i>				
Övriga skulder	34 094	-	-	34 094
Summa	34 094	0	0	34 094

Not 18 Fordringar avseende direkt försäkring			
Tkr	2019	2018	
Fordringar hos försäkringstagare	196 592	192 847	
Fordringar hos försäkringsföretag	7 475	8 822	
Summa fordringar avseende direkt försäkring	204 067	201 669	

Not 19 Materiella tillgångar				
	Koncernen		Moderbolaget	
Tkr	2019	2018	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	33 889	32 502	33 687	32 301
Årets anskaffningar	855	1 386	855	1 386
Utrangeringar	-26 496	0	-26 496	0
Utgående anskaffningsvärde	8 248	33 889	8 046	33 687
Ingående ack. avskrivningar	-31 514	-30 854	-31 312	-30 657
Årets avskrivningar	-710	-660	-710	-655
Utrangeringar	26 496	0	26 496	0
Utgående ack. avskrivningar	-5 727	-31 514	-5 525	-31 312
Summa materiella tillgångar	2 521	2 375	2 521	2 375

Not 20 Upplupna ränte- och hyresintäkter			
Moderbolaget, Tkr	2019	2018	
Upplupna ränteintäkter	262	258	
Summa upplupna ränte- och hyresintäkter	262	258	

Not 21 Förutbetalda anskaffningskostnader			
Tkr	2019	2018	
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	21 328	19 324	
Årets avsättning	23 383	21 328	
Årets avskrivning	-21 328	-19 324	
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	23 383	21 328	
Anskaffningskostnader med avskrivningstid inom ett år	23 383	21 328	

Not 23 Avsättning för oregerade skador						
Tkr	2019			2018		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
IB rapporterade skador	527 656	-71 990	455 666	575 840	-125 758	450 082
IB inträffade men ej rapporterade skador	572 851	-163 523	409 328	568 641	-154 195	414 446
Avsättning för skaderegleringskostnad	35 533	0	35 533	35 210	0	35 210
Ingående balans*	1 136 040	-235 513	900 527	1 179 691	-279 953	899 738
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	588 147	-9 020	579 127	503 204	-13 890	489 314
Utbelagt/överfört till försäkringsskulder eller andra kortfristiga skulder	-513 179	17 793	-495 386	-516 694	55 755	-460 939
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat tidigare år (avvecklingsresultat)	-29 566	-31 231	-60 797	-30 162	2 577	-27 585
Utgående balans	1 181 441	-257 971	923 471	1 136 039	-235 512	900 527
<i>Utgående balans består av:</i>						
UB Rapporterade skador	562 536	-94 443	468 093	527 656	-71 990	455 666
UB Inträffade ej rapporterade skador	581 263	-163 528	417 735	572 851	-163 523	409 328
Avsättning skaderegleringskostnad	37 642	0	37 642	35 533	0	35 533

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 3,9 procent.

För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,0 procent, baserad på de senaste 5 årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,40 procent, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

Not 22 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker			
Tkr	2019	2018	
<i>Avsättning för ej intjänade premier</i>			
Ingående balans	283 934	278 724	
Premieinkomst	693 531	678 289	
Intjänade premier under perioden	-683 862	-673 079	
Årets avsättning	0	0	
Utgående balans	293 603	283 934	
<i>Avsättning för kvardröjande risk</i>			
Ingående balans	0	0	
Premieinkomst	0	0	
Intjänade premier under perioden	0	0	
Årets avsättning	0	0	
Totalt			
Ingående balans	283 934	278 724	
Premieinkomst	693 532	678 289	
Intjänade premier under perioden	-683 863	-673 079	
Årets avsättning	0	0	
Utgående balans	293 603	283 934	

EPA

Not 24 Återbäring

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Ingående balans återbäring	64 501	30 000	64 501	30 000
Under perioden reglerad återbäring	-58 746	-499	-58 746	-499
Årets avsättning för ej förfallen återbäring	0	35 000	0	35 000
Summa avsatt för återbäring	5 754	64 501	5 754	64 501

Not 25 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Avsättning för personal födda 1955 och tidigare som enligt avtal har möjlighet att gå i pension från 62 års ålder	475	600	475	600
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	475	600	475	600

Not 26 Övriga skulder

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Leverantörsskulder	9 949	12 042	8 620	10 480
Trafikpremieskatt	17 136	18 281	17 136	18 281
Övriga skulder	6 528	6 497	6 296	5 332
Summa övriga skulder	33 613	36 820	32 052	34 094

Not 27 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Förutbetalda premier	71 737	62 021	71 737	62 021
Upplupna löner och sociala avgifter	7 542	12 696	7 542	12 696
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6 288	7 548	5 282	5 632
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	85 567	82 265	84 561	80 349

Not 28 Eventualförpliktelser och Investeringsåtaganden

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Eventualförpliktelse som bolagsman i Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB	-	-	788	2 631
Teckningsåtagande av certifikat i Humlegården Fastigheter AB	18 000	-	-	-
Investeringsåtaganden*	91 674	-	91 674	-
Summa eventualförpliktelser och investeringsåtaganden	109 674	0	92 462	2 631

* Enligt avtal har bolaget åtagit sig att investera upp till följande belopp omräknat till aktuell valutakurs

Not 29 Närstående**Närstående relationer**

Med närstående avses både juridiska och fysiska personer enligt definitionen i IAS24. Samtliga av Länsförsäkringar Värmlands dotterbolag bedöms därav som närstående, se not 15.

Vidare betraktas ledningsgrupp och styrelseledamöter som närstående (för närmare upplysning om transaktioner med ledningsgrupp och styrelseledamöter, se not 30).

Transaktioner med närstående ska hanteras på affärsmässiga villkor som all annan verksamhet inom bolaget. Ingen av transaktionerna med närstående har till sin karaktär, villkor eller ekonomiska innebörd varit ovanlig eller på annat sätt inte varit affärsmässigt genomförd.

Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och Länsförsäkringar Värmland Fastigheter HB

	2019	2018
<i>Sammanställning över närståendetransaktioner</i>		
Försäljning av varor och tjänster till närstående	1 005	1 052
Inköp av varor och tjänster från närstående	5 979	5 857
Övrigt (räntor och utdelning)	1 380	1 380
<i>Fordringar och skulder på närstående</i>		
Fordringar på närstående per 31 december	69 000	69 000

Not 30 Personal och ombud

Löner, ersättningar och sociala kostnader har utgått enligt följande:	Styrelse och verkställande direktör		Tjänstemän		Ombud		Totalt	Totalt
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Löner och ersättningar	2 907	2 611	52 297	51 805	82	1 016	55 286	55 431
Sociala avgifter	1 774	1 670	29 447	24 900	34	234	31 255	26 804
varav pensionsavgifter	693	684	12 377	8 998	0	0	13 070	9 682
Summa	4 681	4 281	81 745	76 705	116	1 250	86 542	82 236

Ersättningar till ledande befattningshavare	Grundlön/arvode		Pensionskostnad		Summa	
Tkr	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Verkställande direktör Ulrika Obstfelder Petersson	2 030	1 875	693	638*	2 723	2 558
Styrelsens ordförande Eva Julin Dombrowe	238	191	0	0	238	191
Styrelsens vice ordförande Jakob Larsson	154	122	0	0	154	122
Styrelseledamot Anders Folkesson	112	90	0	0	112	90
Styrelseledamot Ralf Lyxell	98	66	0	0	98	66
Styrelseledamot Caisa Andersson	82	78	0	0	82	78
Styrelseledamot Patrik Olsson	67	0	0	0	67	0
Styrelseledamot Per Kristensson	70	0	0	0	70	0
Fd styrelseledamot Patrik Sandin	41	138	0	0	41	138
Fd styrelseledamot Christina Lundqvist-Viklund	13	52	0	0	13	52
Andra ledande befattningshavare (7 st)	5 514	5 209	2 174	2 056	7 688	7 265
Summa	8 419	7 820	2 867	2 694	11 288	10 560

Ersättningsprinciper

* Ändrad beräkningsmetod jämför med 2018 års årsredovisning.

Till styrelsens ordförande och fem av bolagsstämman valda ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut.

Till styrelsens ordförande utgår ett årsarvode på 240 000 kr, därutöver inget arvode som t ex dagarvode. Till vice ordförande utgår ett årsarvode på 90 000 kr samt sammanträdesarvode.

Till ordinarie styrelseledamot utgår ett årsarvode på 60 000 kr samt sammanträdesarvode.

Sammanträdesarvode uppgår till 3 000 kr/sammanträde. Arvode för telefon-/skypemöte uppgår till 500 kr/möte. De två arbetstagarrepresentanterna erhåller inte styrelsearvode.

Ersättning till verkställande direktören utgörs av grundlön samt pension. Till andra ledande befattningshavare utgörs ersättningar av grundlön.

Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledning.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktör är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd. Pensionspremien ska uppgå till 35 procent av månadslönen.

För övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år och följer pensionsavtalet mellan FAO och FTF.

Avgångsvederlag

I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår avgångsvederlag till verkställande direktör, förutom lön under uppsägningstiden, en årlön som avgångsvederlag.

Vid egen uppsägning gäller sex månaders uppsägningstid för verkställande direktören.

För andra ledande befattningshavare utgår inget avgångsvederlag utan anställningsavtalet följer kollektivavtalet.

Medeltal anställda	Styrelse och verkställande direktör		Anställda	
	2019	2018	2019	2018*
Män	5	5	58	55
Kvinnor	4	4	56	56
Totalt	9	9	114	111

* Från och med 2018 inkluderas provanställda medarbetare.

Medeltal ombud	2019	2018
Fritidssäljare	0	4
Specialombud	51	59

Not 31 Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
PWC				
Revisionsverksamhet	545	501	545	501
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	49	0	49
Skatterådgivning	0	0	0	0
Summa arvoden till revisorer	545	550	545	550

Not 32 Förslag till behandling av vinst

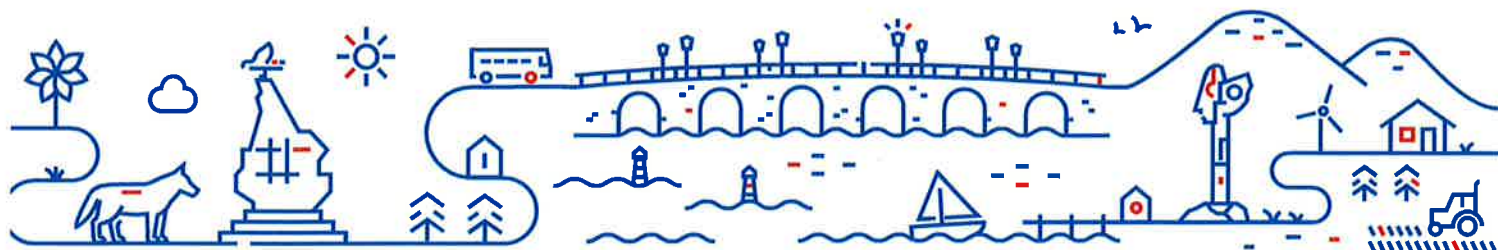
Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 232 358 200, jämte balanserad vinst, kronor 753 221 028 totalt kronor 985 579 228 överföres i ny räkning. Samtidigt föreslås att moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkning fastställs.

Handwritten signature/initials

Tilläggsupplysningar angående försäkringsklasser

FÖRSÄKRINGSKLASSER

Tkr	Totalt 2019	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon ansvar mot tredje man	Motorfordon övriga klasser	Brand- och annan egen- domsskada	Allmän ansvarighet	Rätts- skydd	Summa direkt försäkring	Mottagen åter- försäkring
Premieinkomst, brutto	693 728	14 775	101 259	185 406	319 171	13 985	11 692	646 289	47 439
Premieintäkt, brutto	684 059	14 524	104 791	182 724	313 747	13 748	11 494	641 028	43 031
Försäkringsersättningar, brutto	558 581	7 546	100 392	136 498	262 570	6 763	5 712	519 480	39 101
Driftkostnader, brutto	113 827	2 502	17 837	34 024	54 056	2 369	1 980	112 769	1 058
Resultat av avgiven återförsäkring	-5 767	-713	22 759	-3 197	-15 394	-675	-564	2 216	-7 983
Skadeprocent, brutto	81,7	52,0	95,8	74,7	83,7	49,2	49,7	81,0	90,9

Karlstad den 12 mars 2020

Eva Julin Dombrowe
Ordförande

Jakob Larsson
Vice ordförande

Anders Folkesson

Per Kristensson

Caisa Andersson

Patrik Olsson

Ralf Lyxell

Jan Ingman
Personalrepresentant

Ulrika Obstfelder Petersson
Verkställande direktör

Malin Kildén
Personalrepresentant

Min revisionsberättelse har avgivits den 27 mars 2020

Eva Fällén
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Värmland
Organisationsnummer 573201-8329

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Värmland för år 2019 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 16–22. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 23–51 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkningen och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet

Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Min revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Jag utformade min revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Jag beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har jag också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Jag anpassade min revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala mig om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av min bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till

följd av oegentligheter eller misstag. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde jag vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde jag revisionens inriktning och omfattning och mina granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område

Värdering av avsättningar för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador utgör en väsentlig balanspost som baseras på beräkningar och bedömningar om framtida utfall av kostnaden för inträffade skador. Faktorer som beaktas vid bedömningen är bl a avvecklingstid och skademönster.

Bolaget använder vedertagna aktuariella metoder för beräkningarna av avsättningar för oreglerade skador. Bolagets avsättningar avser ett flertal olika produkter där egenskaper hos produkterna påverkar beräkningsmodellerna.

Se not 1 till årsredovisningen - Redovisningsprinciper (Uppskattningar och bedömningar samt Avsättningar för oreglerade skador), not 2 - Risker och riskhantering samt not 23 - Avsättning för oreglerade skador.

Hur min revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

Mina revisionsåtgärder har omfattat, men inte uteslutande utgjorts av:

Bedömning av utformning och testning av effektiviteten hos kontrollerna inom processerna för att beräkna oreglerade skador. Dessa kontroller avser bl a kontroller av indata, kontroller av aktuella beräkningar, kontroller inom rutinen för skadereglering och bokföring.

Min granskning har också omfattat bedömningar av använda aktuariella metoder och modeller. Jag har även utmanat och bedömt företagsledningens antaganden.

Vidare har jag utfört egna beräkningar för att säkerställa att avsättningarna är rimliga. PwC:s egna aktuarier biträdde vid revisionen.

Särskilt betydelsefullt område

Värdering av finansiella instrument som värderas till verkligt värde i nivå 3

I värderingen av finansiella instrument i nivå 3 används icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde. Bolagets aktier i nivå 3 utgör en väsentlig del av balansposten aktier och andelar.

Se not 1 till årsredovisningen - Redovisningsprinciper (Finansiella instrument - Värderingsprinciper) samt not 17 - Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori.

Mina revisionsåtgärder har omfattat, men inte uteslutande utgjorts av:

Jag har granskat bolagets processer för värdering av nivå 3-innehav. Jag har även bedömt de modeller och metoder som bolaget använder vid värderingen.

För värderingar som är beroende av icke observerbara indata eller som kräver en högre grad av bedömningar har jag utmanat de antaganden och metoder som företaget använt. Jag har även, baserat på företagets värderingar, utfört kontrollberäkningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 3-12 samt 52-66. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som

identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldiga att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara

väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisions-

berättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Värmland för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mina uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller

försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation.

Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 16-22 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Min granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Eva Fällén vid PricewaterhouseCoopers AB (PwC), 113 97 Stockholm utsågs till Länsförsäkringar Värmlands revisor av bolagsstämman den 12 april 2019 och har varit bolagets revisor sedan mars 2010.

Stockholm den 24 mars 2020

Eva Fällén
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport

BOLAGSSTÄMMA

Bolagsstämman är Länsförsäkringar Värmlands högsta beslutande organ med ett antal formella uppgifter som regleras i lag och bolagsordning. Stämmans huvudsakliga uppgifter är att besluta om bolagsordning för Länsförsäkringar Värmland, utse styrelse, revisorer och valberedning samt besluta om ersättning till dessa, besluta om årsredovisning samt om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören. Den fasta ersättningen till de stämموvalda styrelseledamöterna delas upp mellan ordföranden, vice ordföranden och övriga ledamöter och inkluderar ersättning för extra styrelsesammanträden och utskottsarbete med mera.

De stämموvalda ledamöterna förutom ordföranden erhåller också ett dagsarvode för varje möte som de deltar i. Ordinarie bolagsstämma informeras om principer för ersättning och andra anställningsvillkor för företagsledningen (se under avsnittet *Ersättning till företagsledningen* nedan).

Bolagsstämman utgörs av fullmäktige som är valda av försäkringstagarna. Antalet fullmäktige ska vara lägst 50 och högst 60 ledamöter. Bolagets fullmäktigeorganisation finns beskriven under bolagsstyrningsfrågor på bolagets hemsida.

Kallelse till bolagsstämman sker genom brev med posten, tidigast sex och senast två veckor före bolagsstämman. Plats och tidpunkt för bolagsstämman publiceras även på bolagets hemsida. Av bolagsordningen framgår det att fullmäktige har rätt att få ett ärende hänskjutet till prövning på stämman om denne hos styrelsen skriftligen framställer yrkande därom i så god tid att ärendet kan tas med i kallelsen till stämman.

Någon exakt tid för detta finns inte an-

given i bolagsordningen. För deltagande på bolagsstämman krävs att fullmäktige närvarar fysiskt. Protokoll från bolagsstämma publiceras på bolagets hemsida. Strax före bolagsstämman får de fullmäktigeledamöter som så önskar, en fördjupad information om årsredovisningen.

Valberedning

Bolaget har en av bolagsstämman utsedd valberedning med huvudsaklig uppgift att utarbeta förslag till val av styrelse och revisorer samt ersättning till dessa. Valberedningens ledamöter väljs för en mandattid om 4 år. Valberedningens uppgifter och arbetsformer framgår av *Instruktion för valberedningen*. Den nu gällande instruktionen justerades 2018 och finns publicerad på bolagets hemsida.

Valberedningen presenterar sina förslag för fullmäktige i kallelsen till ordinarie bolagsstämma. Vid bolagsstämman ska valberedningen presentera och motivera sina förslag och lämna en redogörelse för hur dess arbete bedrivits.

Valberedningen består av följande ledamöter:

- Stig Löfgren, född 1951, invald 2008, mandattid utgår 2020
- Anders Andersson, född 1959, invald 2011, mandattid utgår 2021
- Lena Larsson, född 1957, invald 2015, mandattid utgår 2023
- Ulf W Eriksson, född 1952, invald 2017, mandattid utgår 2021
- Jörgen Andersson, född 1966, invald 2018, mandattid utgår 2022

Revisor

Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Värmland ha en ordinarie revisor och en revisorssuppleant. Revisorerna utses för en mandattid om ett år. Vid ordinarie bolagsstämma 2019 utsågs:

- Eva Fällén, född 1960, PwC, PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm, ordinarie revisor
- Morgan Sandström, född 1976, PwC, PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm, revisorssuppleant

Denna revisor valdes första gången 2010. Styrelsen i sin helhet träffar revisorn normalt en gång per år.

Styrelse

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning. I detta ansvar ingår bland annat att fastställa organisation, mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning. Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst sju och högst nio ledamöter.

Styrelsen består av sju ordinarie stämموvalda ledamöter. Därutöver finns två ordinarie arbetstagarledamöter. Mandattiden för de bolagsstämموvalda ledamöterna uppgår till tre år. Styrelsen har fastställt en arbetsordning för sitt arbete.

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och tillse att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska därvid bland annat tillse att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelsen ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ända-

EPD
IMP

Styrelseledamot	Ordinarie styrelsemöte	Extra styrelsemöte	Bankutskott	Finansutskott	Ersättningsutskott	Arbetsutskott
Eva Julin Dombrowe	6	2	3	5	4	-
Jakob Larsson	6	2	3	5	4	-
Caisa Andersson	6	1	-	-	-	-
Anders Folkesson	6	2	1	4	-	-
Ralf Lyxell	5	2	3	-	-	-
Patrik Olsson	5	-	-	-	-	-
Per Kristensson	5	1	-	-	-	-
Patrik Sandin	-	1	1	1	-	-
Christina Lundqvist Viklund	-	-	-	-	-	-
Malin Kildén (FTF)	5	1	-	-	-	-
Jan Ingman (FTF)	6	1	-	-	-	-
Leif Nilsson	-	-	4	-	-	-

målsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med vd även mellan styrelsemötena hålla sig informerad om väsentliga händelser och bolagets utveckling samt stödja vd i dennes arbete.

Arbetsfördelning inom styrelsen

Styrelsen har inom sig utsett Arbetsutskott, Finansutskott, Ersättningsutskott och Bankutskott. De har utsett styrelse för Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och HB (i fastighetsbolagens styrelse ingår vd, en ledamot ur företagsledningen samt fastighetsansvarig) och styrelse för Länsförsäkringar Aktieförvaltning AB (i aktiebolagets styrelse ingår vd och två ledamöter från ekonomiavdelningen). Något revisionsutskott har inte utsetts. Styrelsen har funnit det mest ändamålsenligt att fullgöra de aktuella uppgifterna i styrelsen som helhet.

I arbetsutskottet beslutas ärenden som är av mycket brådskande natur och ärenden

som hänskjutits till arbetsutskottet av styrelsen. Arbetsutskottets arbetssätt och uppgifter framgår av styrelsen fastställd instruktion.

Ersättningsutskottet har till uppgift att ansvara för att bereda väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicyn. Ersättningspolicyn finns tillgänglig på bolagets hemsida. Ersättningsutskottets arbetssätt och uppgifter framgår av styrelsen fastställd instruktion.

I finansutskottet beslutas om kapitalplaceringar i enlighet med av styrelsen beslutad *Riktlinje för placeringar*. Finansutskottets arbetssätt och uppgifter framgår av styrelsen fastställd instruktion.

Bankutskottets uppgift är att särskilt följa bankens utveckling och ge stöd och råd i bankverksamheten. Bankutskottets arbetssätt och uppgifter framgår av styrelsen fastställd instruktion.

Fastighetsbolagen är helägda dotterbolag

till Länsförsäkringar Värmland. Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar Värmland. Bolaget har som ändamål att äga och förvalta aktier i publika bolag.

Styrelsen har under räkenskapsåret 2019 genomfört sex ordinarie sammanträden och två extra styrelsemöten.

Verkställande direktören

Ulrika Obstfelder Petersson är vd i Länsförsäkringar Värmland och Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB och HB samt i Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB. Hon är även styrelseledamot i Länsförsäkringar Fastigheter AB och HB, Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB och Agria. I övrigt se sid 62.

Ersättning till företagsledningen

Bolagsstämman informeras årligen om principer för ersättning och andra anställningsvillkor till företagsledningen.

Till personer i företagsledande ställning, vd och avdelningschefer, med direkt rapporteringsansvar till vd utgår fast månadslön.

Bolagets styrelse ska besluta om ersättning och övriga anställningsvillkor för vd. Ersättningsutskottet har mandat att besluta om ersättning till övriga anställda som ingår i företagsledningen. Beslut om ersättning till övriga anställda som rapporterar direkt till vd kan av styrelsen delegeras till vd. Om delegering sker till vd ska denna hålla styrelsen informerad om innehållet i sådana beslut.

Riskhanteringssystemet

Syftet med riskhanteringssystemet är att säkerställa att bolagets åtaganden gentemot försäkringstagarna kan uppfyllas vid alla tidpunkter, där bolagets styrelse är ytterst ansvarig och årligen fastställer en policy för bolagets riskhantering.

Riskhanteringssystemet stödjer bolaget i att hantera och medvetet styra de risker bolaget utsätts för, så att onödiga risker undviks eller inte på något sätt uppmuntras. Riskhanteringssystemet är en företagsgenomgripande gemensam ansats i vilken samtliga risker beaktas sammantaget och i relation till varandra.

Riskbedömning

Riskbedömning omfattar att identifiera och kartlägga väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Dessa risker kartläggs och identifieras på bolagsnivå och enhetsnivå.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av arbetet med kontinuerliga förbättringar. Inom varje process finns kontrollaktiviteter och nyckelkontroller som syftar till att hantera de risker som bedömts som väsentliga. Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och reducera identifierade väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Uppföljning

Styrelsen har utsett en, från den operativa verksamheten, oberoende granskningsfunktion, Internrevision. Dess huvudsakliga uppgifter är att stödja styrelsen med utvärdering av att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med de av styrelsen utfärdade riktlinjer och fattade beslut. Internrevision ska även granska och

utvärdera bolagets organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten samt om rapporteringen till styrelsen ger en korrekt bild av verksamheten och om verksamheten bedrivs effektivt mot av styrelsen uppsatta mål samt enligt gällande interna och externa regelverk. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för internrevision. Internrevisionen rapporterar till bolagets styrelse. Funktionen är utlagd till Länsförsäkringar AB.

Funktionen Compliance har till uppgift att fortlöpande identifiera, bedöma, övervaka och rapportera compliancerisker, det vill säga risker för bristande regelefterlevnad som kan medföra försämrat anseende, finansiella förluster och sanktioner enligt lag eller föreskrift. Rapportering sker till vd och styrelsen. Funktionen är utlagd till Länsförsäkringar AB.

Funktionen Riskhantering har till uppgift att fortlöpande identifiera, bedöma, övervaka och rapportera risker inom den operativa organisationen. Riskhantering är en samlande, självständig funktion som löpande rapporterar direkt till vd och styrelsen. Vidare ska varje chef se till att styrdokument efterlevs inom sitt ansvarsområde.

Bolagsstyrningsrapporten har inte granskats av bolagets revisor.

Fullmäktige

Bolagets fullmäktige väljs i öppna val, där alla försäkringstagare har rätt att rösta. Under hösten 2019 hölls val i kretsarna Arvika/Eda och Sunne.

Distrikt

Arvika - Eda

Sofia Beckman	Arvika
Bengt Ericson	Arvika
Solveig Nilsson	Arvika
Bengt Persson	Arvika
Jan Rööse	Arvika
Kjell Sjöberg	Åmotfors

Filipstad - Storfors - Kristinehamn

Rolf Christoffersson	Filipstad
Anders Andersson	Kristinehamn
Torbjörn Jensen	Kristinehamn
Ingrid Lindh	Kristinehamn
Sten-Olov Olsson	Kristinehamn
Thomas Dickson	Lesjöfors
Leif Larsson	Storfors

Hagfors - Munkfors - Torsby

Britt-Marie Nordqvist	Ekshärad
Lisbeth Svensson	Ekshärad
Vidar Åsemark	Ekshärad
Stig Löfgren	Hagfors
Bert Andersson	Munkfors
Åke Lindh	Torsby
Lars Åslund	Torsby

Karlstad - Hammarö - Kil - Forshaga

Stefan Bergström	Karlstad
Ingvar Börjesson	Karlstad
Eva Karlsson Berg	Karlstad
Anders Kortfält	Karlstad
Lena Larsson	Karlstad
Sven-Åke Loberg	Karlstad
Christina Lundqvist	Karlstad
Stig Nickolausson	Karlstad
Bertil Nilsson	Karlstad
Torbjörn Nilsson	Karlstad
Ulf Nordentjell	Karlstad
Christina Op de Weegh Lundström	Karlstad
Gunnar Ordell	Karlstad
Emma Rienas Sandin	Karlstad
Martin Sandin	Karlstad
Lage Tedenby	Karlstad
Pernilla Uddh	Karlstad
Lena Wrinnell	Karlstad
Gunvor Hårdne	Deje
Kenneth Johansson	Deje
Steve Olsson	Forshaga
Ola Jonsson	Hammarö
Hans Olsson	Kil
Roland Olsson	Kil
Tore Olsson	Kil
Fred-Inge Johansson	Molkom
Birgitta Mattsson	Molkom
Ulf Persson	Skoghall

Har lämnat uppdraget under 2019

Har lämnat uppdraget under 2019

Sunne

Börje Persson	Gräsmark
Anders Broman	Sunne
Henry Sjölund	Västra Ämtervik
Bengt Söderberg	Östra Ämtervik

Säffle - Grums - Årjäng

Kjell Grimberg	Segmon
Jörgen Andersson	Säffle
Lars-Erik Langs	Säffle
Nils-Erik Nilsson	Värmlands Nysäter
Sven-Erik Carlsson	Värmlands Nysäter
Sven Jansson	Värmlands Nysäter
Lars Lundgren	Åmål

EPD
in

Styrelse

1 Eva Julin Dombrowe

Född: 1958 **Invald:** 2014

Titel/styrelsefunktion: Regionråd, egenföretagare inom processutveckling/styrelsens ordförande

Utbildning: Kemiingenjör

Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Näringslivssamverkan i Kristinehamn, ordförande Kristinehamns Energi AB, ledamot Regionstyrelsen, ledamot Hälso- och sjukvårdsnämnden, ledamot Forskningsfonden

Tidigare erfarenhet: Ordförande i FP Lib. Kristinehamn, ordförande i Brogruppen Kristinehamn, director operations & HSE WFA Europé, platschef och produktionschef Casco Adhesives AB Kristinehamn, styrelseledamot Casco Adhesives AB, Handelskammaren Värmland, Inova, Nyföretagarcentrum Kristinehamn, St. Lukas Stiftelsen

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2020

2 Jakob Larsson

Född: 1961 **Invald:** 2016

Titel/styrelsefunktion: Styrelsens vice ordförande

Utbildning: Civilekonom

Övriga styrelseuppdrag: Bergslagens Arbetsmiljö

Tidigare erfarenhet: Vd och delägare i Permec Group, CFO Provobisknecern

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2022

3 Patrik Olsson

Född: 1967 **Invald:** 2019

Titel/styrelsefunktion: Bonde/ledamot

Utbildning: Lantmästare

Övriga styrelseuppdrag: Ordförande LRF-Värmland, ledamot Coompanion Värmland

Tidigare erfarenhet: Vice ordf Sveriges Nötköttsproducenter, ledamot Taurus Köttträdgivning, ledamot Svenska Djurhälsovården, ordförande Sveriges Djurbönders valberedning samt ledamot fullmäktige, med flera uppdrag. Anställningar vid Sveriges Lantbruksuniversitet Alnarp, Swedish Meats, Värmlands Lantmän

Mandattid: Utgår vid bolagsstämman 2020

4 Caisa Andersson

Född: 1976 **Invald:** 2017

Titel/Styrelsefunktion: Vd Nordmarks Härads Försäkringsbolag/ledamot

Utbildning: Civilekonom

Övriga styrelseuppdrag: Nordmarks Härads Försäkringsbolag, Stens Åkeri Aktiebolag, Källtegens Grus Aktiebolag, Suppleant i Källtegens Grus AB

Tidigare erfarenhet: Förvaltningssekon, Årjängs kommun

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2021

5 Anders Folkesson

Född: 1951 **Invald:** 2003

Titel/styrelsefunktion: Lantbrukare/ledamot

Övriga styrelseuppdrag: Ledamot revisionen Sunne kommun

Tidigare erfarenhet: Vice ordförande Miljö- och bygglovsnämnden i Sunne kommun, ledamot Slakteriföretaget Farmek, ledamot LRF länsförbund, ordförande Swedish Meats Förvaltningsråd och centrala valberedningen, ledamot distriktsstyrelsen Lantmännen Värmland

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2021

EPD
in

6 Per Kristensson

Född: 1969 **Invalid:** 2019

Titel/styrelsefunktion: Professor/ledamot

Utbildning: Doktorsexamen i psykologi

Övriga styrelseuppdrag: NWT-gruppen, Per Kristensson AB, RISE forskningsråd, Karlstad Business School

Tidigare erfarenhet: Göteborgs universitet, Mälardalens högskola, WP Carey School of Business vid Arizona State University, Norwegian School of Economics (NHH), Svenska Handelshögskolan i Helsingfors

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2022

7 Ralf Lyxell

Född: 1975 **Invalid:** 2018

Titel/Styrelsefunktion: Advokat/ledamot

Utbildning: Jur. kand. och fil. kand.

Övriga styrelseuppdrag: Drinor AB, Sound Dimension AB samt bolag avseende advokatverksamhet

Tidigare erfarenhet: Verksam på advokatbyråer sedan 2002

Mandattid: Utgår vid bolagsstämma 2021

8 Jan Ingman

Född: 1961 **Invalid:** 2010

Titel/styrelsefunktion: Skadereglerare/personalrepresentant

Utbildning: Gymnasial utbildning, IFU diplom motor, sakskaedutbildning, interna utbildningar, facklig utbildning

Övriga styrelseuppdrag: Värmlands Ishockeyförbund

Tidigare erfarenhet: Suppleant Sakstyrelsen LFAB

9 Malin Kildén

Född: 1971 **Invalid:** 2018

Titel/Styrelsefunktion: Administratör Företag/personalrepresentant

Utbildning: Gymnasial utbildning, interna utbildningar inom både bank-, sak- och motorförsäkringar samt fackliga utbildningar

Övriga styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Bank

Revisor Ordinarie: Eva Fällén, Auktoriserad revisor, PricewaterhouseCoopers AB

Suppleant: Morgan Sandström, Auktoriserad revisor, PricewaterhouseCoopers AB

Handwritten signature and initials in blue ink.

Företagsledning

1 Ulrika Obstfelder Petersson

Född: 1963 **Anställd:** 2017

Titel: Vd

Utbildning: Informationslinjen Högskolan Karlstad/Karlstads universitet samt enstaka kurser statskunskap, marknadsföring, företagsekonomi, sociologi

Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB, Agria Djurförsäkring, suppleant Eko Väst Invest AB

Tidigare erfarenhet: Vd och koncernchef Värmlands Folkblad AB, vice vd Handelskammaren Värmland, studiochef Pictura AB, byrådirektör Värnpliktsverket, ordförande Handelskammaren Värmland, styrelseledamot i Danske bank lokalstyrelse, Clarahälsan AB, Värmlands Trafikcenter AB, Tidningsutgivarna, TT AB, Brandskyddsföreningen Värmland

2 Sven Norell

Född: 1959 **Anställd:** 1999

Titel: Affärsområdeschef Försäkring

Utbildning: Civilekonom

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Kontorschef Nordea, bankdirektör Nordea

3 Anna Nilsson

Född: 1979 **Anställd:** 2018

Titel: Skadeförvaltare

Utbildning: Magisterexamen i företagsekonomi

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Privatmarknadschef Fryksdalens Sparbank, Hotelldirektör Scandic Hotels AB, Styrelseuppdrag i Handelskammaren Värmland och Sparbanksstiftelsen Alfa

4 Mats-Ove Mattsson

Född: 1966 **Anställd:** 2016

Titel: Bankchef

Utbildning: Handelshögskolan, London Business School

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Bankdirektör Handelsbanken, regionchef Nordea, Senior Advisor ARD Corporate Finance

5 Tommy Ernerudh

Född: 1967 **Anställd:** 2018

Titel: Kommunikationschef

Utbildning: College Park HS USA, samhällskunskap och religion Högskolan Karlstad

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Platschef Leksells Golv Karlstad, reporter Värmlands Folkblad och Aftonbladet, sportchef, nyhetschef, redaktionschef, ledningsgrupp och chefredaktör samt ansvarig utgivare Värmlands Folkblad

6 Caroline Rosengren

Född: 1976 **Anställd:** 2003

Titel: HR-chef

Utbildning: Kandidatexamen huvudämne sociologi, enstaka kurser i statsvetenskap, handelsrättslig översikt kurs, en termins studier i Nya Zeeland

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Personalassistent och personalansvarig Länsförsäkringar Värmland

7 Stefan Nordén

Född: 1956 **Anställd:** 1986

Titel: Chef verksamhetsutveckling

Utbildning: Civilekonom

Styrelseuppdrag: -

Tidigare erfarenhet: Revisor LR Revision, ekonomiansvarig Länsförsäkringar Värmland, administrativ chef Länsförsäkringar Värmland, skadeförvaltare Länsförsäkringar Värmland

8 Ulrika Stake

Född: 1966 **Anställd:** 2019

Titel: Ekonomichef

Utbildning: Ekonomlinjen Högskolan Karlstad

Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Värmland Fastigheter AB, Länsförsäkringar Värmland Aktieförvaltning AB

Tidigare erfarenhet: VP Controlling Metsä Tissue AB, CFO Nordic Paper (Kraftpaper), CFO Wermland Paper, ekonomichef Bäckhammars Bruk AB, administrativ chef Partex Marking Systems AB, styrelseledamot i Dambi AB, Katrinefors Kraftvärme AB, Värnshälsan Kristinehamn

Nya medarbetare under 2019

1 André Rasmussen
Skadeservice

2 Erik Carlsson
Skadeservice

3 Malin Gustafsson
Bank

4 Filip Nilsson
Skadeservice

5 Maria Häggman
Bank

6 Per Johansson
Affärsområde försäkring

7 Peter Olsson
Bank

8 Sabina Satric
Skadeservice

9 Sandra Karlsson
Skadeservice

10 Ulrika Stake
Ekonomi

Ordlista

ALLMÄNT Bruttoaffär

Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkras hos andra bolag.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är – till skillnad från vid mottagen återförsäkring – direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Återförsäkring

Om ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar bolaget de tecknade försäkringarna – helt eller delvis – hos andra bolag. Man talar härvid om avgiven återförsäkring hos det förstnämnda och mottagen återförsäkring (indirekt försäkring) hos de sistnämnda bolagen.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring förstås återförsäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Affär för egen räkning, f e r

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag självt står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskat med avgiven återförsäkring.

TERMER I RESULTATRÄKNINGEN OCH RESULTATANALYSEN Premieinkomst

Under året influtna premier med förfallodag under det aktuella året samt förskottsbetalda premier med förfallodag under det aktuella året.

Premieintäkt

Avser, kort uttryckt, den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Vid räkenskapsårets slut har bolaget således erhållit premier som till större eller mindre del avser närmast följande år. Denna del av premieinkomsten redovisas i bokslutet som en skuldpost, som kallas avsättning för ej intjänade premier. Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året. Se även kvardröjande risker nedan. Premieintäkten för året består således av följande poster: avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus premieinkomst under året minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar plus avsättning för oreglerade skador vid årets slut minus avsättning för oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reserv-avvecklingsresultat.

Driftkostnader i försäkringsrörelsen

Driftkostnader är en sammanfattande benämning på kostnaderna för anskaffning, försäljning och administration.

Avvecklingsresultat

För skador som inte är slutreglerade vid räkenskapsårets utgång reserveras medel, i bokslutet, i avsättning för oreglerade skador. Den bedömning av kommande utbetalningar som gjorts kan av olika skäl visa sig felaktig. Inflationstakten kan bli en annan än den som förutsattes när skadan värderades. Lagstiftning och/eller praxis beträffande personskador kan förändras. Vidare är det rent allmänt svårt att bedöma utbetalningarna för en komplicerad skada, vars slutreglering kan ligga flera år framåt i tiden. Om det beräknade ersättningsbeloppet för en skada visar sig vara övervärderat, uppstår en vinst när ersättningsbeloppet bedöms på nytt eller när skadan slutregleras. Om beloppet undervärderats blir det på motsvarande sätt en avvecklingsförlust.

Resultat av avgiven återförsäkring

Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring plus återförsäkrarens andel i försäkringsersättningar minus depoträntor minus premiekostnad för avgiven återförsäkring bildar ett saldo för avgiven återförsäkring.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Premier betalas i förskott medan drift och skadekostnader betalas i efterskott. De medel som inte har betalats ut placerar bolaget under tiden så det ger en avkastning. Den beräknade räntan, kalkylräntan, på dessa placeringar förs från kapitalförvaltningen till försäkringsrörelsen.

TERMER I BALANSRÄKNINGEN Försäkringstekniska avsättningar

Sammanfattande benämning på gjorda avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker, oreglerade skador och återbäring.

Avsättning för ej intjänade premier

En skuldpost som i princip motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänförs sig till nästkommande år.

Kvardröjande risker

Om avsättning för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftkostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, ska denna ökas med avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl (tidskrävande utredningar med mera) inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräknade, ännu inte utbetalda försäkringsersättningar. Det är denna skuldpost som kallas avsättning för oreglerade skador.

Avsättning för återbäring

Reserv för återbäring som tilldelats men vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

Obeskattade reserver Säkerhetsreserv

Kollektiv säkerhetsbetingad förstärkning till de försäkringstekniska avsättningarna i skadeförsäkring.

Periodiseringsfond

Svensk skattelagstiftning medger under vissa förutsättningar avsättning till periodiseringsfond. Avsättning får ske med högst 25 procent av den skattepliktiga inkomsten. En avsättning ska återföras till beskattning senast sjätte året efter avsättningen. Genom avsättning till periodiseringsfond kan en skattemässig resultatutjämning ske mellan olika år.

Uppskjuten skatt

Skatteskuld på realiserade vinster samt på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter.

Fond för realiserade vinster

Skillnaden mellan placerings- tillgångars verkliga värde och anskaffningsvärde efter avdrag för uppskjuten skatt.

ÖVRIGA TERMER OCH NYCKELTAL

Konsolideringskapital

Sammanfattande benämning på summan av beskattat eget kapital, obeskattade reserver och uppskjuten skatt.

Konsolideringsgrad

Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning. Uttrycks i procent och används inom skadeförsäkring.

Skadeprocent

Försäkringsersättningarna dividerade med premieintäkten.

Driftkostnadsprocent

Driftkostnaderna dividerade med premieintäkten.

Totalkostnadsprocent

Summan av försäkringsersättningar och driftkostnader dividerad med premieintäkten.

Direktavkastningsprocent

Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och överskott/underskott på egna fastigheter i procent av genomsnittet mellan ingående och utgående marknadsvärde.

Totalavkastningsprocent

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt realiserade värdetförändringar under året sätts i relation till under året genomsnittligt förvaltad kapital, det vill säga genomsnittet mellan ingående och utgående marknadsvärde.

Kapitalbas

Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver. Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomster, dels utifrån dess skadeersättningar.

Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen ska vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Diskontering

Trafik- och olycksfallsförsäkring är en affär med lång avvecklingstid. Det innebär att det kan ta flera år innan en skada är slutbetald. Under tiden förräntas den avsättning som avsatts som reserv för skadan. Det innebär att ett lägre belopp än det nominella kan avsättas som reserv, det vill säga avsättning för oreglerade skador.

Solvenskapitalkravet (SCR)

SCR ska beräknas utifrån alla kvantifierbara risker i verksamheten och ska med 99,5 procent sannolikhet garantera att bolaget inte blir insolvent under en ettårsperiod. Kapitalkravet ska beräknas utifrån följande risker:

- Skadeförsäkringsrisk (premie- och reservrisk, katastrofrisk)
- Livförsäkringsrisk
- Marknadsrisk (aktie-, ränte-, fastighets-, kreditspread-, valuta- och koncentrationsrisk)
- Motpartsrisk (återförsäkrare, motparter i finansiella derivat)
- Operativ risk

Minimikapitalkravet (MCR)

MCR beräknas till en summa som med 85 procent sannolikhet ska täcka det värsta tänkbara scenariot, till exempel en börskrasch. MCR ska ligga inom ett intervall mellan 25 och 45 procent av SCR.

EPD MR

Karlstad Köpmannagatan 2A, Box 367, 651 09 Karlstad, 054-775 15 00 | Drottninggatan 10, Box 367, 651 09 Karlstad, 054-775 15 00 | Arvika Kyrkogatan 10, 671 32 Arvika, 0570-74 17 00 | Sunne Kvarngatan 23, 686 30 Sunne, 0565-74 18 00 | E-post info@LFvarmland.se